

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Op 'T Stroep (Genk, Limburg)

Projectcode: 2019F283
Mei 2020

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Floortje Heirman

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2020

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Resultaten van het bureauonderzoek	7
1.1	Administratieve gegevens	7
1.2	Onderzoeksoopdracht.....	9
1.2.1	Doelstelling.....	9
1.2.2	Onderzoeksvragen	9
1.2.3	Juridische context	9
1.2.4	Randvoorwaarden	9
1.2.5	Archeologische voorkennis van het terrein	10
1.3	Werkwijze en strategie	11
1.3.1	Methode	11
1.3.2	Fysisch geografische situatie	11
1.3.3	Historische context en bekende archeologie.....	11
1.3.4	Archeologische indicatoren	11
1.3.5	Verstoringshistoriek.....	12
1.3.6	Introductie tot het projectgebied.....	13
1.3.6.1	Ruimtelijke situering.....	13
1.3.6.2	Geplande werken.....	14
1.4	Assessmentrapport.....	18
1.4.1	Fysisch geografische en geologische situatie	18
1.4.1.1	Landschappelijke situering	19
1.4.1.2	Tertiaire lithostratigrafie	23
1.4.1.3	Quartaire lithostratigrafie	24
1.4.1.4	Bodemvormingsprocessen	25
1.4.2	Historische en archeologische voorkennis.....	30
1.4.2.1	Historische context en bekende archeologische vindplaatsen	30
1.4.2.2	Archeologische indicatoren en cartografische bronnen	31
1.4.2.3	Overzicht van de gekende archeologische waarden	35
1.4.2.4	Huidige gebruik en verstoringen.....	40
1.5	Synthese	43
2	Bibliografie.....	45

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt). 8	
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	13
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017, met aanduiding van de geplande ontwikkeling (Bron: Geopunt).	15
Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017, met aanduiding van de ontbossing en het te behouden bos (Bron: Geopunt).....	16
Figuur 6: Geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	17
Figuur 7: Inrichtingsplan (bron: A2O).....	17
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).	19
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	20
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de profiellijnen (Bron: Geopunt).	20
Figuur 11: Hoogteverloop, N-Z en NW-ZO (Bron: Geopunt).	21
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).	22
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische kaart (Bron: Geopunt).	23
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische kaart (Bron: Geopunt). ..	24
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (Bron: Geopunt).	26
Figuur 16: Situering van de infiltratieproeven (Bron: ABO Consultancy).....	27
Figuur 17: Resultaten infiltratieproeven (Bron: ABO Consultancy).....	27
Figuur 18: Bodemprofielen, schaal 1:50 (Bron: ABO Consultancy).	28
Figuur 19: Bodemprofielen, schaal 1:50 (Bron: ABO Consultancy).	29
Figuur 20: Projectgebied en omgeving weergegeven op de Ferrariskaart, 1777 (Bron: Geopunt).	32
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1777 (Bron: Geopunt).....	32
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, 1840 (Bron: Geopunt). 33	

Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart Vandermaelen, 1846-1854 (Bron: Geopunt).....	33
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970 (Bron: Geopunt).....	34
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).	35
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).....	40
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1999 (Bron: Geopunt).....	41
Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).....	41
Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).....	42
Figuur 30: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	42

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.....7

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....18

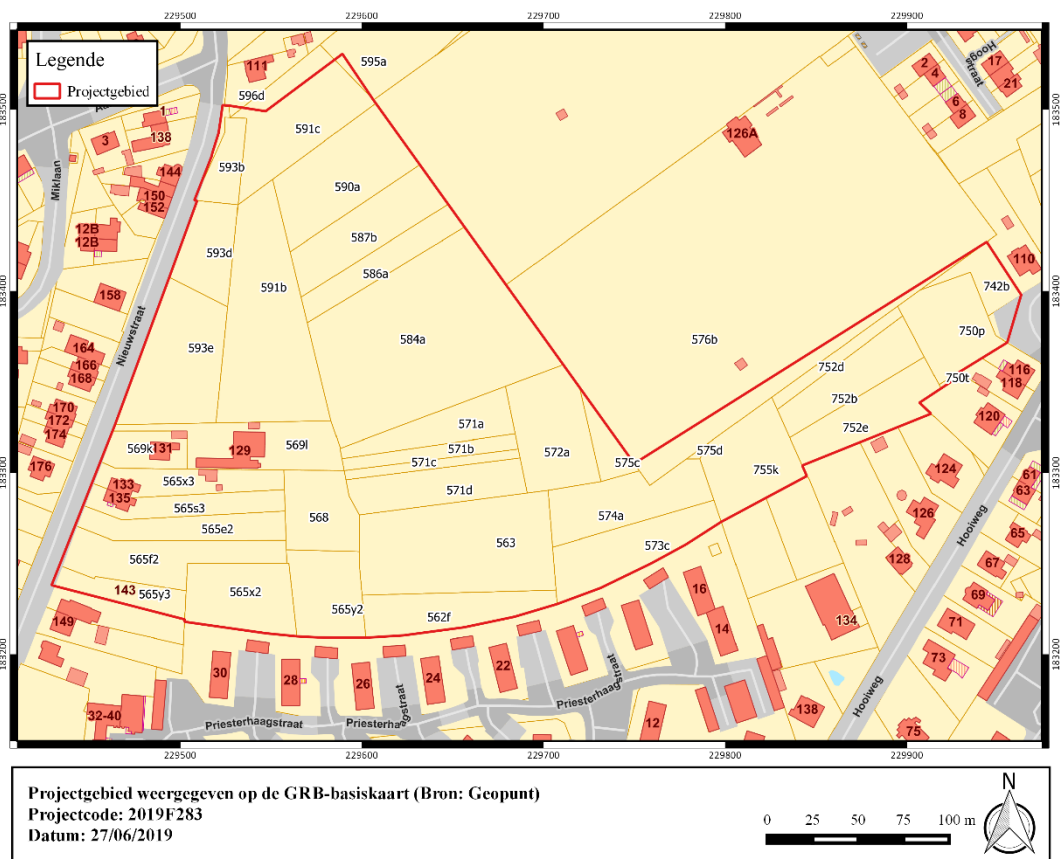
1 Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Administratieve gegevens

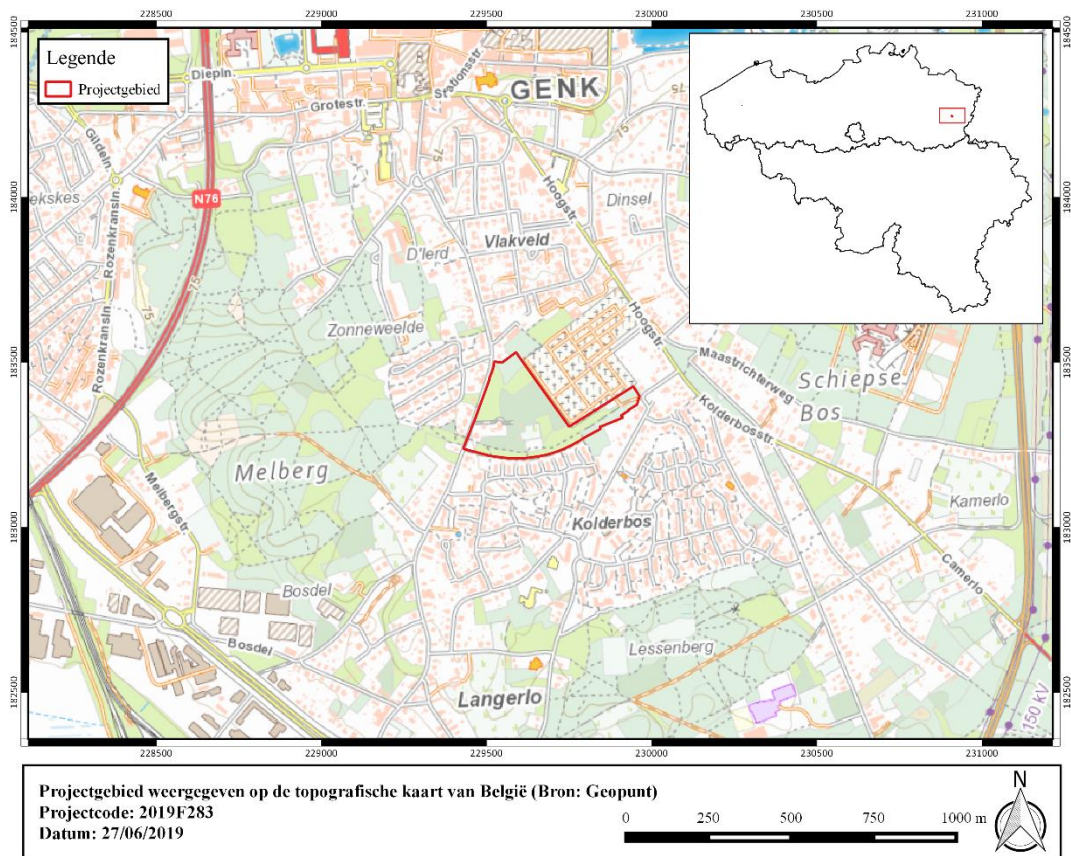
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Limburg
	Gemeente	Genk
	Deelgemeente	/
	Postcode	3600
	Adres	Nieuwstraat 111 3600 Genk
	Toponiem	Op 'T Stroep
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 229429.16 Y _{min} = 183209.24 X _{max} = 229962.92 Y _{max} = 183530.71
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Genk, Afdeling 5, sectie F, nr's: 596d (partim), 591c (partim), 593b, 593d, 591b, 590a, 587b, 586a, 593e, 584a, 569k, 569l, 565x3, 565s3, 565e2, 565f2, 565y3, 565x2, 565y2, 568, 571a, 571b, 571c, 571d, 563, 562f, 572a, 575c, 574a, 573c, 575d, 755k, 752d, 752b, 752e, 750t, 750p, 742b, 576b (partim) Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Wouter Van Goidsenhoven (erkend archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Elke Ghyselbrecht (aardkundige) Floortje Heirman (archeoloog)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (Bron: Geopunt).

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Doelstelling

Het archeologisch vooronderzoek betracht altijd eerst door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen tijdens een bureauonderzoek eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen.

1.2.2 Onderzoeksvragen

Voor het bureauonderzoek zijn volgende onderzoeksvragen te formuleren:

- Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
- Welke geomorfologische processen zijn te bekend?
- Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- Zijn er archeologische resten bekend binnen de grenzen van het plangebied?
- Welke is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
- Welke is de conserveringsgraad en gaafheid van bekende archeologische resten?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventueel aanwezige archeologische resten?

1.2.3 Juridische context

De initiatiefnemer wenst een terrein van ca. 7,7 ha groot aan de Nieuwstraat te Genk verkavelen. Hiervoor dienen zij een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden aan te vragen en is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de verkavelingsvergunningsaanvraag. De geplande werken omvatten bodemingrepen. Het projectgebied valt noch in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, noch in een beschermde archeologische site, noch binnen een vastgestelde archeologische zone.

Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt. Het gebied is op het gewestplan gekarteerd als woongebieden.

1.2.4 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is momenteel onmogelijk voorafgaand aan het aanvragen van de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden. Het plangebied is op heden bebost en bebouwd. De bestaande bomen dienen vooreerst gerooid te worden en de bestaande bebouwing dient vooreerst gesloopt te worden. Dit conform de sloopvoorwaarden opgenomen in het Programma van Maatregelen.

Daarom wordt geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er op het projectgebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Op 't Stroep Genk werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.3 Werkwijze en strategie

1.3.1 Methode

In de praktijk resulteert het bureauonderzoek in een inschatting van het archeologisch potentieel van een onderzoeksgebied. Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

Pas na de vaststelling van het archeologisch potentieel kunnen onderbouwde inschattingen worden gemaakt over de planeffecten op eventueel archeologisch erfgoed.

1.3.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen.

De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

Volgende informatiebronnen werden geconsulteerd t.b.v. een eerste aardkundige analyse:

- Tertiair en Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Toelichting bij de Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart van Vlaanderen
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart

1.3.3 Historische context en bekende archeologie

Beschikbare historische en toponymische kennis over woonplaatsen (buurtschap, gehucht, dorp, stad) in en nabij het onderzoeksgebied kan een zinvol kader bieden om de betekenis van bekende archeologische vindplaatsen te evalueren.

Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed¹ geraadpleegd en is lokaal geïnformeerd naar recent onderzoek.

1.3.4 Archeologische indicatoren

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties. Ze vormen fysiek aanwijsbare

¹ <https://cai.onroerenderfgoed.be/>

fenomenen die een aanwijzing kunnen zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van archeologische sites.

Archeologische indicatoren zijn gezocht in de Centrale Archeologische Inventaris van het Agentschap Onroerend Erfgoed en in ontsloten cartografische bronnen zoals:

- Ferrariskaart, 1771-1777
- Atlas der Buurtwegen uit ca. 1840
- Topografische kaart Vandermaelen (1846-1854)
- Topografische kaart Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970

1.3.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van het onderzoeksgebied bepaalt in belangrijke mate de te verwachten gaafheid en bewaringsgraad van eventueel aanwezig archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, beschikbare plannen van (verdwenen) constructies, verslagen van bodemonderzoeken en saneringen of informatie over delfstoffenwinning relevante informatie bieden.

Aanvullende informatie over recent historisch landgebruik is afkomstig van geraadpleegde luchtopnames vanaf 1971.²

² <http://www.geopunt.be/>

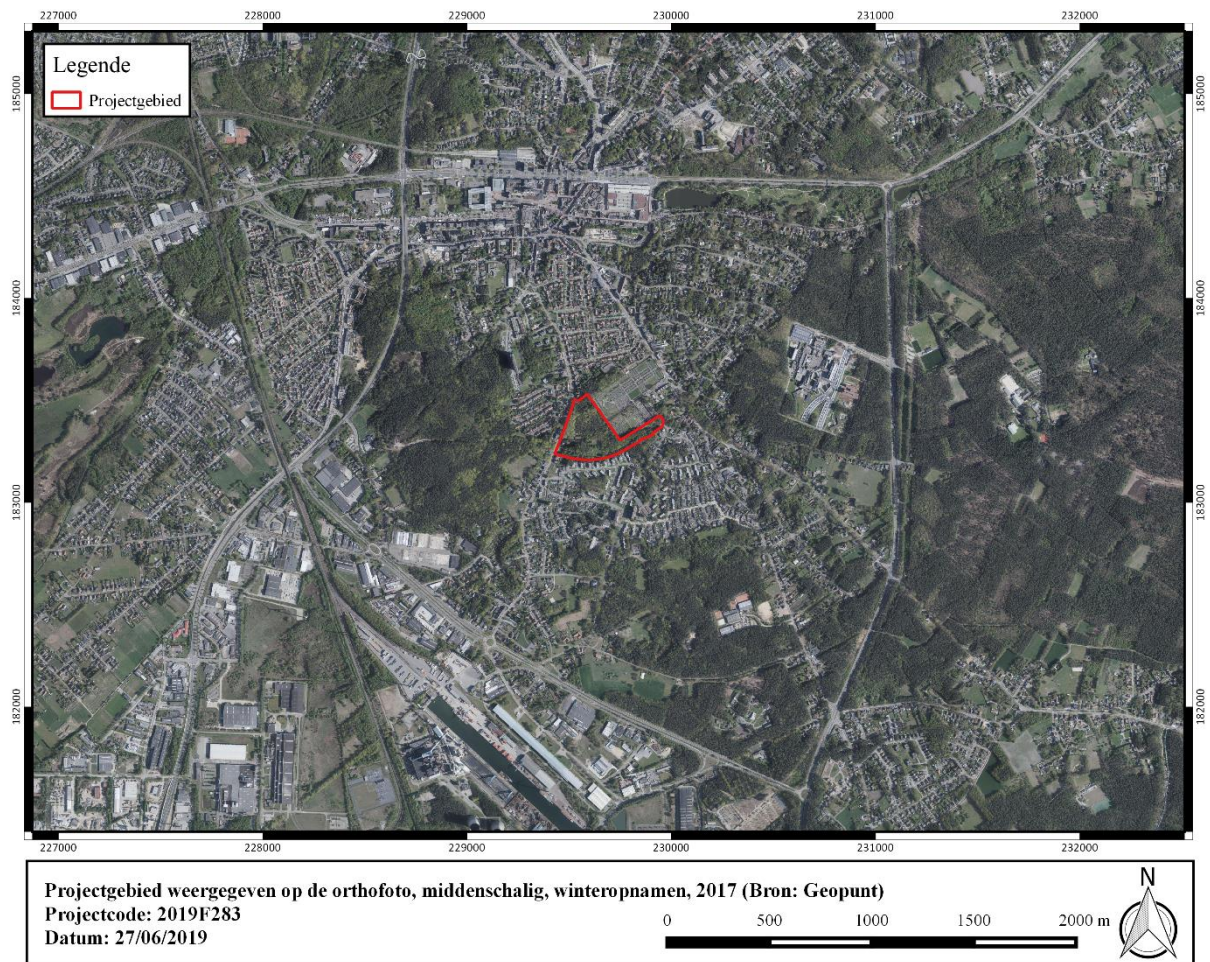

1.3.6 Introductie tot het projectgebied

1.3.6.1 Ruimtelijke situering

Het onderzoeksterrein is gelegen in Genk, in de provincie Limburg. Het plangebied is gelegen aan de Nieuwstraat. Het terrein beslaat een oppervlakte van ca. 7,7 ha en omvat meerdere percelen van afdeling 5, sectie F.

Genk grenst in het noorden aan Houthalen-Helchteren en Opglabbeek, in het oosten aan Zutendaal en het Nationaal Park Hoge Kempen, in het zuiden aan Diepenbeek, Schoonbeek en Bilzen, en in het westen aan Hasselt. De westelijke grens van het plangebied sluit aan bij de Nieuwstraat; de noordelijke doorkruist perceel 591c; de oostelijke grens sluit aan bij het kerkhof; de zuidelijke grens wordt bepaald door de perceelgrenzen van een woonwijk. De stadskern van Genk situeert zich op ca. 1 km ten noorden van het onderzoeksgebied.

Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.3.6.2 Geplande werken

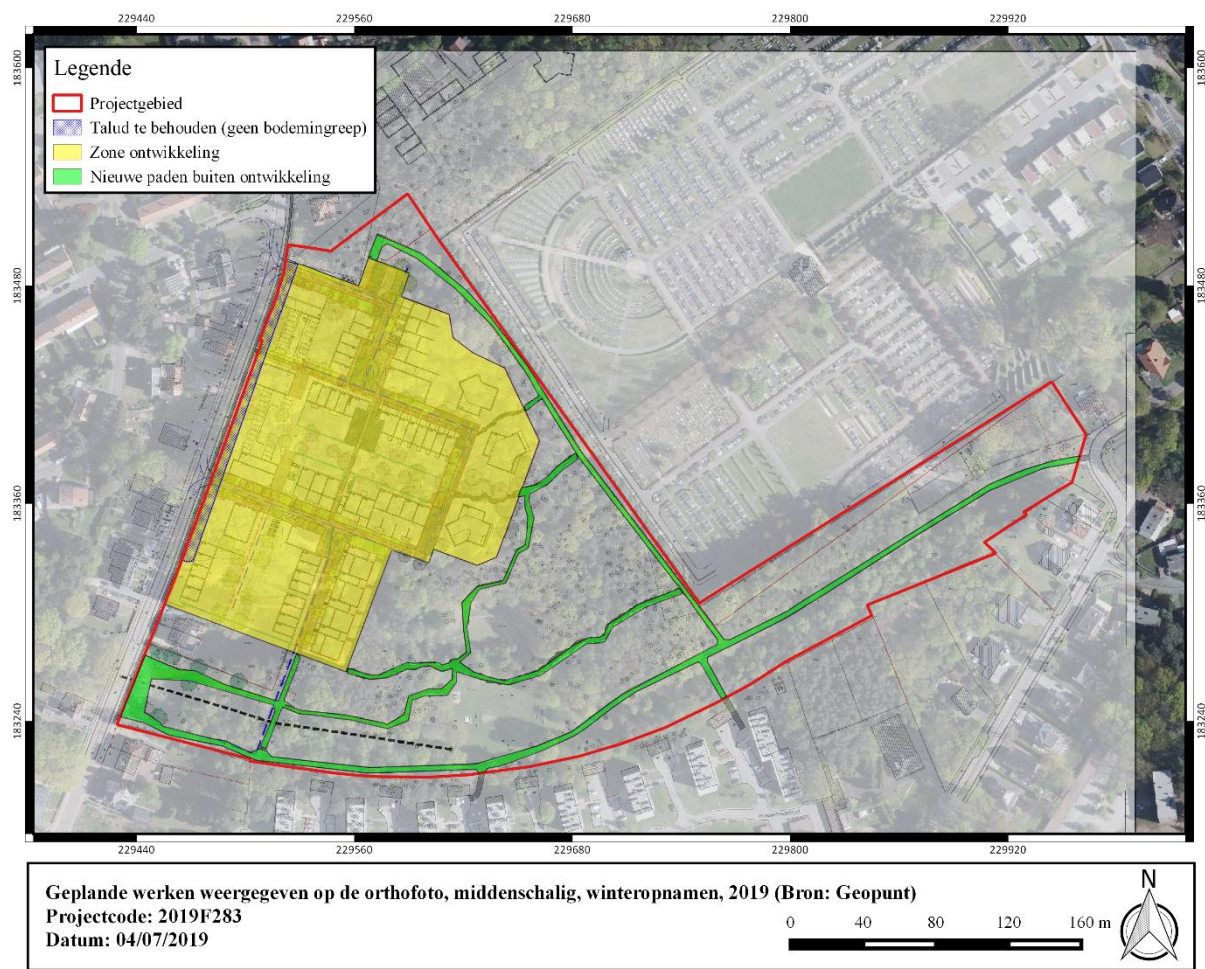
De opdrachtgever vraagt de verkavelingsvergunning aan voor de realisatie van een landschappelijke woonontwikkeling bestaande uit grondgebonden woningen en appartementen, met bijhorende nutsvoorzieningen, ondergrondse parkeerbakken en wegenis/wandelpaden. De bouwplaats situeert zich tussen de Nieuwstraat en de begraafplaats aan de Hoogstraat, in het gebied dat *op 't Stroep* genoemd wordt. Deze bouwplaats is op vandaag grotendeels bebost. Aan de Nieuwstraat loopt het landschap op tot een talud van 2 m hoog en ongeveer 120 m lang.

In functie van het behoud van de groene corridor en de doorwaardbaarheid blijft de talud langsheen de Nieuwstraat behouden en wordt binnen de site én dus buiten het straatbeeld een half ondergrondse parkeerhaven voorzien. Voor de integratie van de halfondergrondse parkeerbak in de talud dient minimaal 5 m vanaf de rooilijn gevrijwaard te worden. De westelijke strook van de talud (in totaal ca. 920 m²) zal dus behouden blijven over een breedte van ca. 5 meter. Precies ten oosten van deze strook wordt de keerwand voorzien voor de halfondergrondse parkeergelegenheid.

Concreet heeft de aanvraag betrekking op in totaal 141 woongelegenheden. Het betreft 42 ééngezinswoningen (rijwoningen en halfopen bebouwingen), 4 ééngezinswoningen type patiowoningen, 2 stapelwoningen, 4 volumes voor meergezinswonen die zijn geïntegreerd in het talud, 1 volume met meergezinswonen langs het noordelijk plein, 3 volumes met meergezinswonen ingepast in het landschap en 1 volume met meergezinswonen met collectieve voorzieningen. Langsheen de nieuwe woningen wordt wegenis, groenzone, paadjes, etc. voorzien. Er worden tevens bovengrondse parkeergelegenheden, carports, bergingen, wijkpleintjes met voorzieningen zoals fietsenstallingen, zitruimtes en parkzones gerealiseerd. De diepte van de noodzakelijke rioleringswerken, de fundering en de parkeerbakken is tot op heden nog niet gekend. Er wordt uitgegaan van klassieke uitvoeringsmethoden gezien de plaatselijke bodemgesteldheid. Rekening houdende met de geplande werken en het hiermee gepaard gaande werfverkeer wordt ter hoogte van de volledige ontwikkeling (die op onderstaand plan met geel is aangeduid) uitgegaan van een integrale verstoring van het terrein, met uitzondering van de zone waar het talud behouden blijft. Deze zone heeft een oppervlakte van ca. 2,66 ha.

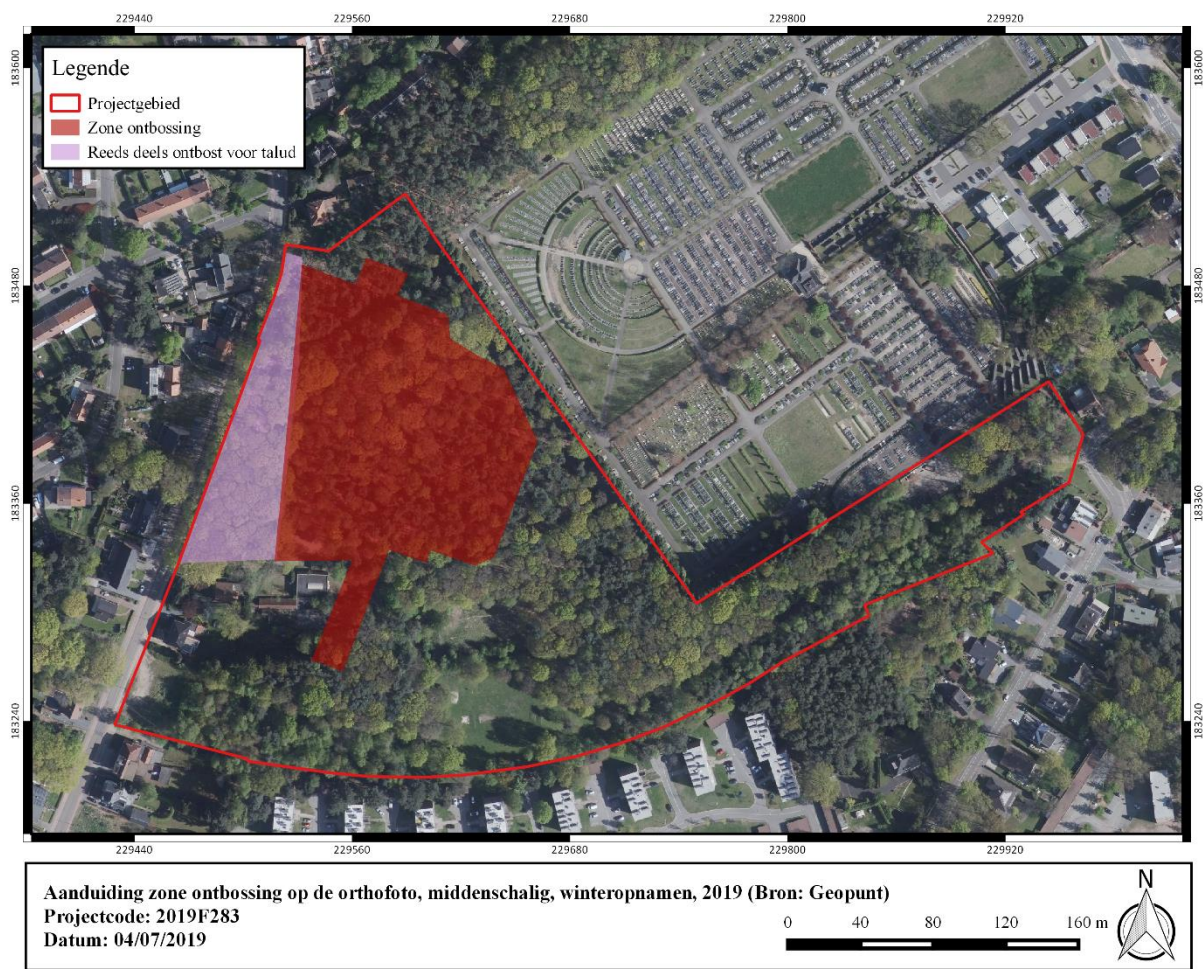
Om deze ontwikkeling te kunnen realiseren, dient een deel van de bestaande bebouwing (ca. 600 m²) gesloopt en een deel van het terrein ontbost te worden. Het bestaande gebouw dat behouden blijft, bevindt zich net ten zuiden van de geplande ontwikkeling. De percelen waarop dit gebouw zich bevindt, zullen aangepast worden. De totale oppervlakte van de effectief te ontbossen zone bedraagt ca. 1,85 ha. Het overige gedeelte bos dient behouden te blijven.

Tevens zijn enkele onverharde wandelpaden gepland over een totale oppervlakte van ca. 4983 m². Deze paden liggen grotendeels in het te behouden bos. Het betreft knuppelpaden of paden in houtschors. Voor de aanleg van deze paden wordt een tracé gekozen zodat er geen bomen worden gerooid.

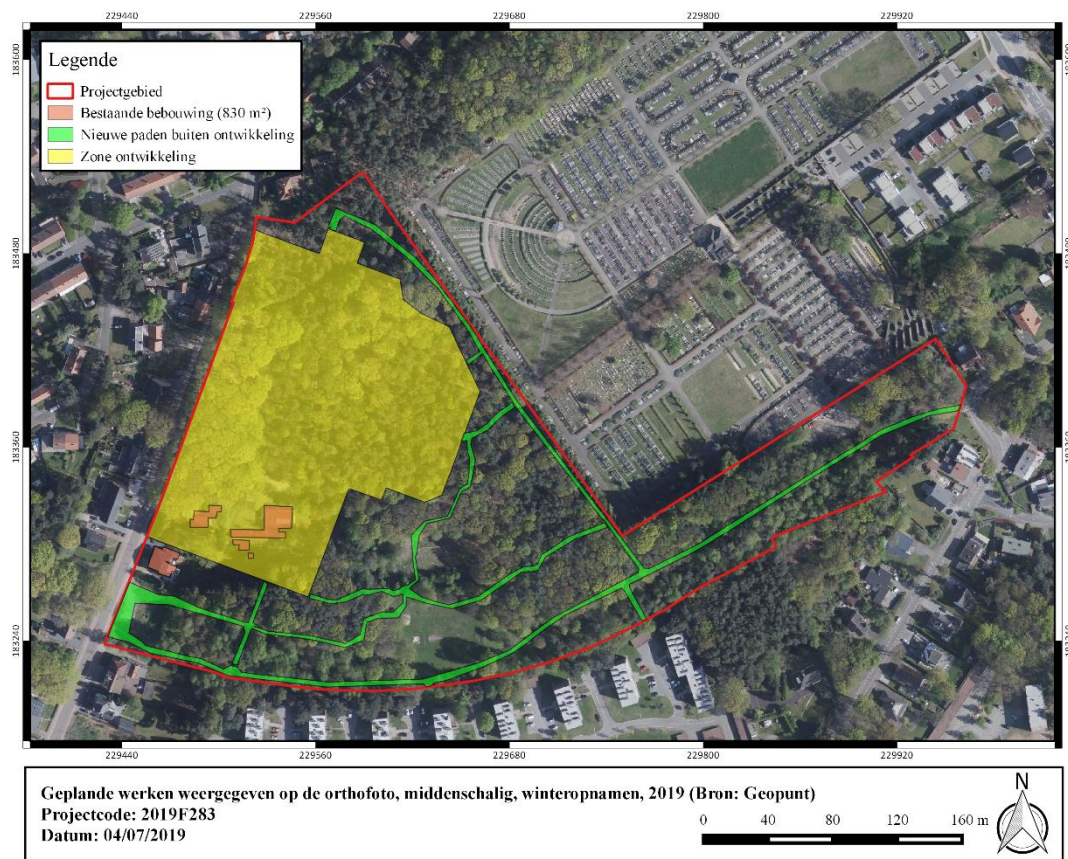

Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017, met aanduiding van de geplande ontwikkeling (Bron: Geopunt).

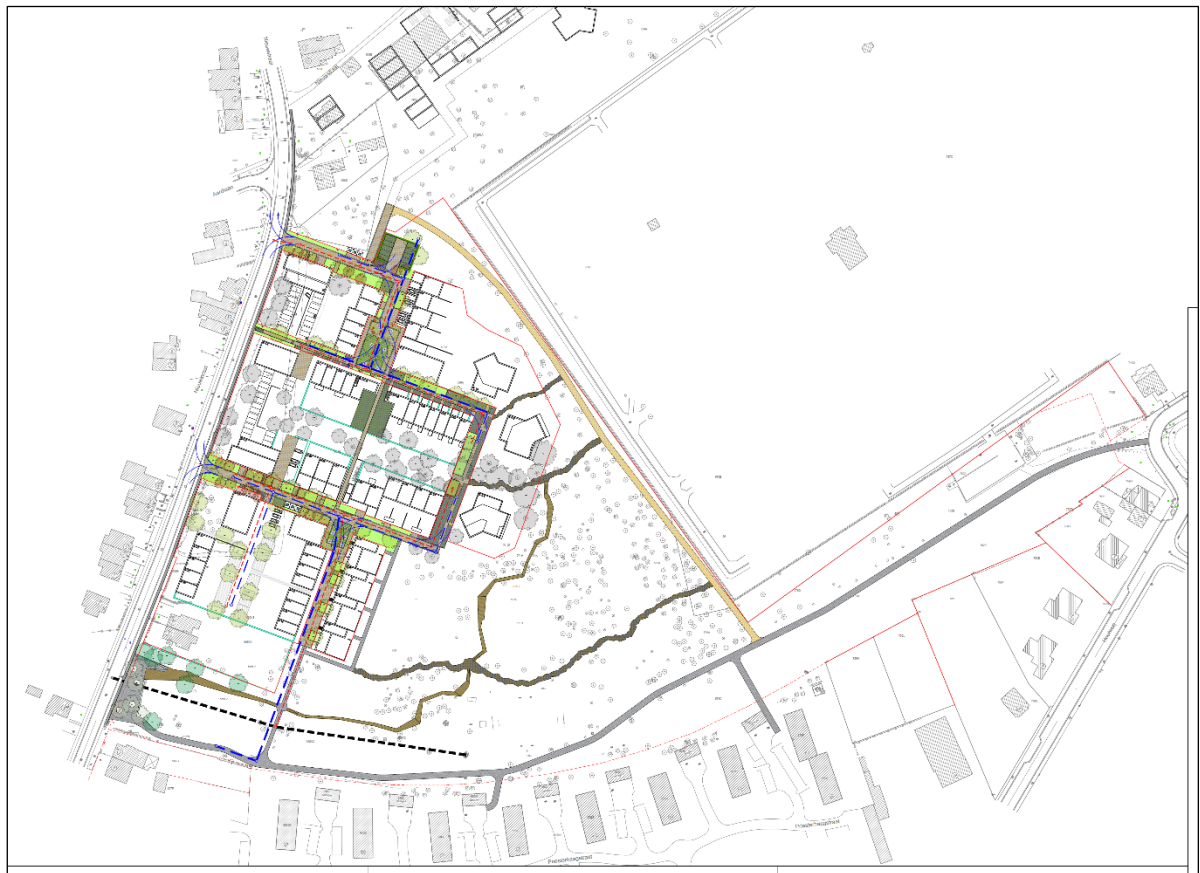

Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017, met aanduiding van de ontbossing en het te behouden bos (Bron: Geopunt).

Figuur 6: Geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt)

Figuur 7: Inrichtingsplan (bron: A20)

1.4 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.4.1 Fysisch geografische en geologische situatie

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

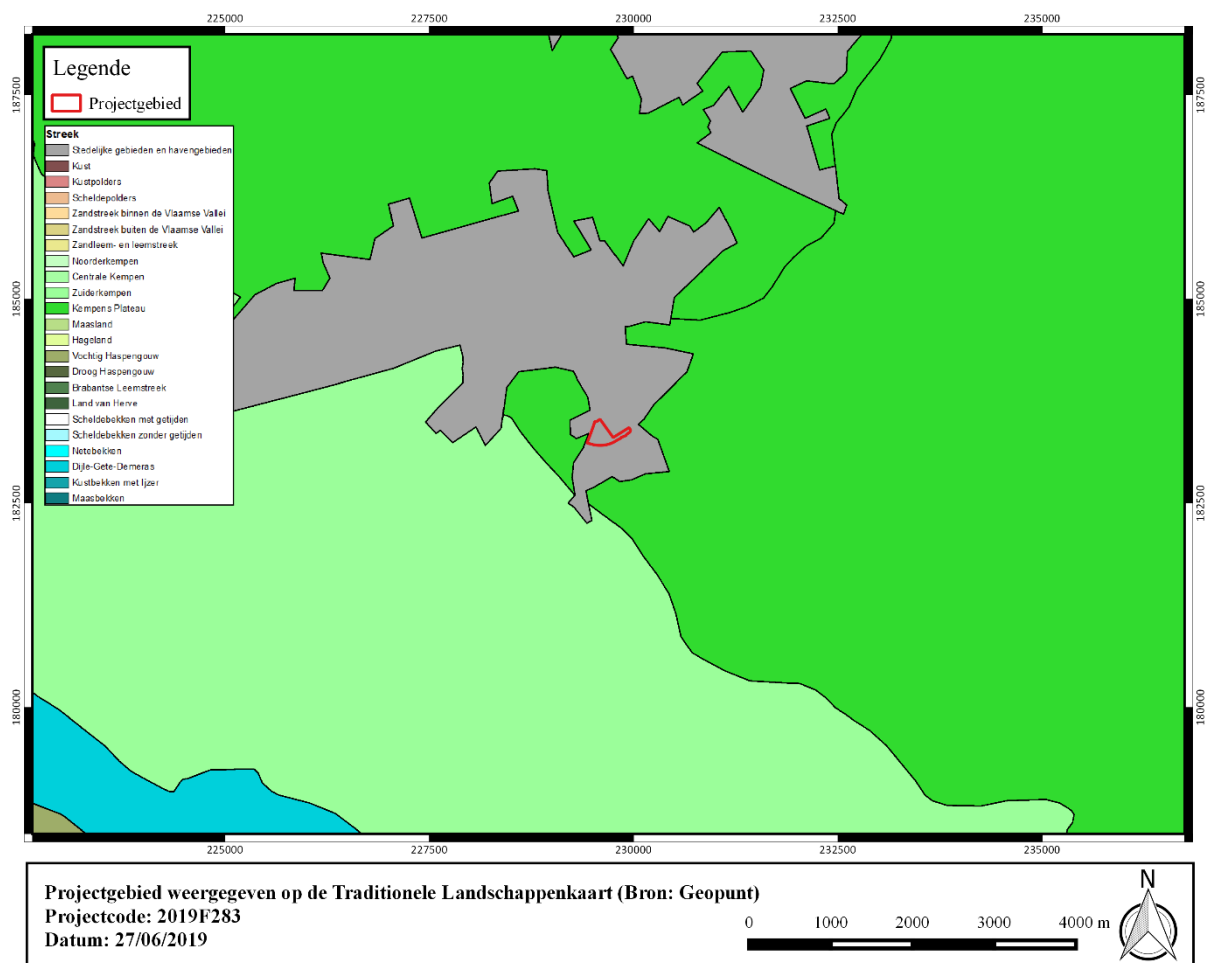
Bron	Informatie
Landschappelijke situering	Stedelijke gebieden en havengebieden
Tertiair	Lid van Genk (Fm. van Bolderberg)
Quartair	31: eolische afzettingen en/of hellingsafzettingen / fluviatiele afzettingen
Bodemtypes	Zbf, Zbmt, Zbgt, Zcg1t, OB
Potentiële bodemerosie	Geen info
Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen	84,7 – 87,6 m TAW
Hydrografie	Demerbekken (deelbekken: Boven-Demer)

1.4.1.1 Landschappelijke situering

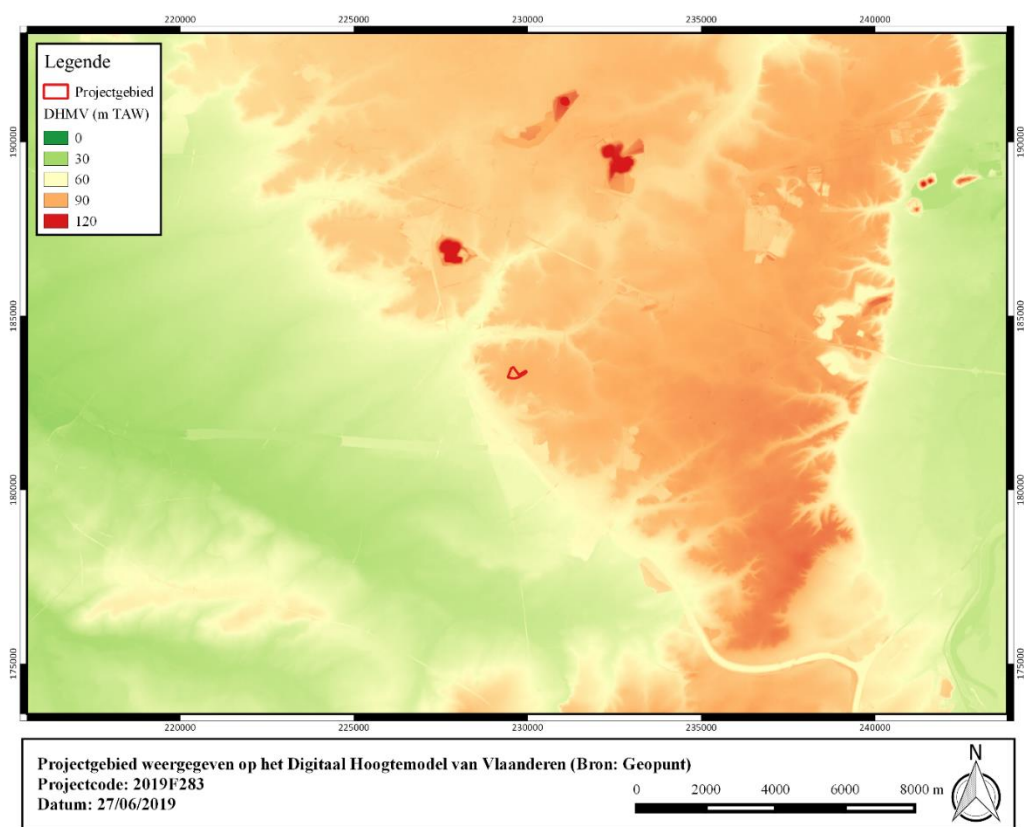
Landschappelijk gezien is Genk gelegen op het Limburgse Laagplateau dat in het oosten wordt ingesneden door de Maasvallei en in het zuidwesten door de vallei van de Demer waarin ook het Albertkanaal, dat Luik met Antwerpen verbindt, loopt. Ten noorden van het onderzoeksgebied stroomt de Dorpsbeek westwaarts richting de Stiemer.

Binnen het plangebied schommelen de TAW waarden tussen 84,7 en 87,6 m TAW. Het plangebied kent een licht stijgend verloop in noordoostelijke richting. Langsheen de Nieuwstraat situeert zich een talud van ca. 5200 m², dat 1,5 à 2 meter hoger gelegen is dan de rest van het terrein.

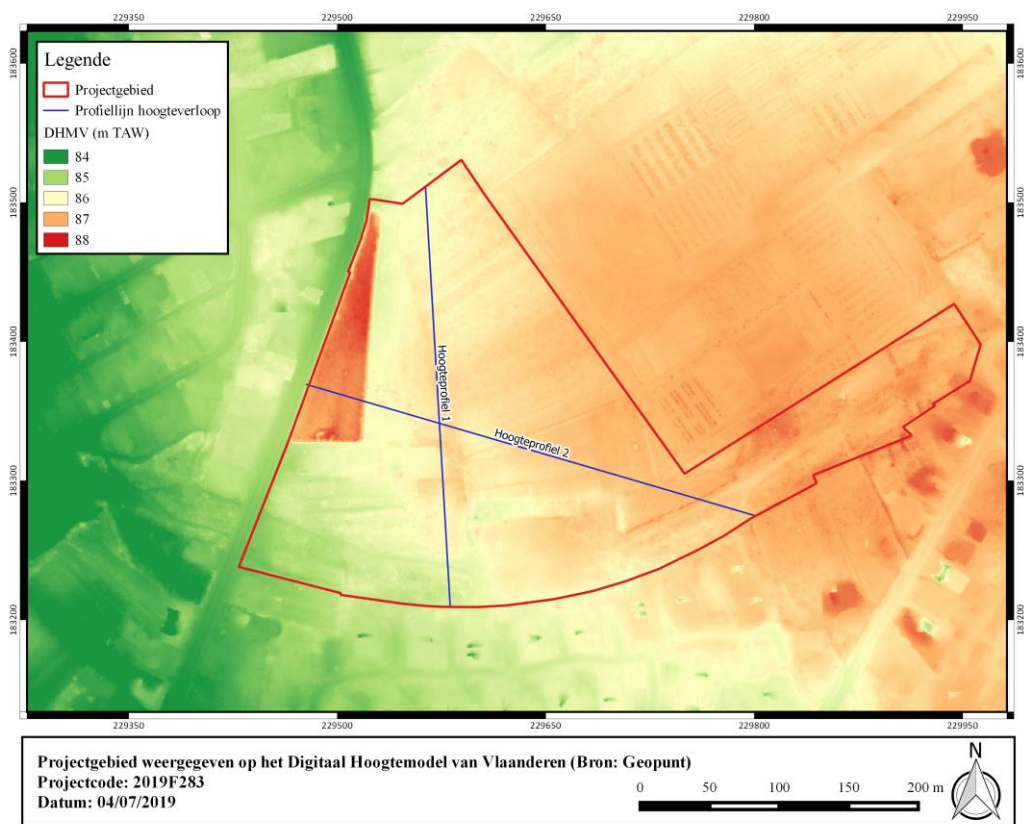
Hydrografisch gezien is het projectgebied gelegen in het Demerbekken met deelbekken Boven-Demer.

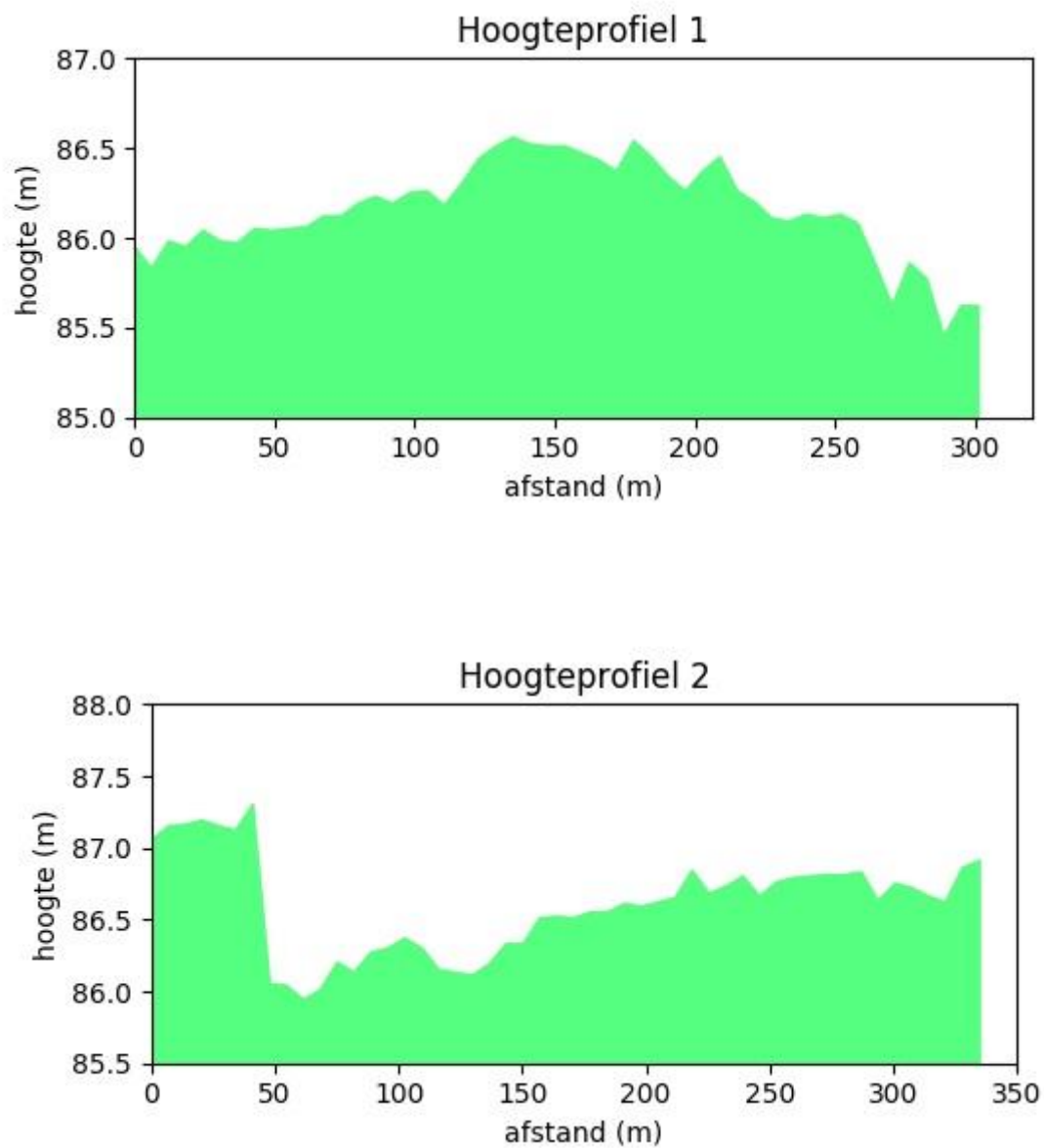
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

Figuur 9: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de profiellijnen (Bron: Geopunt).

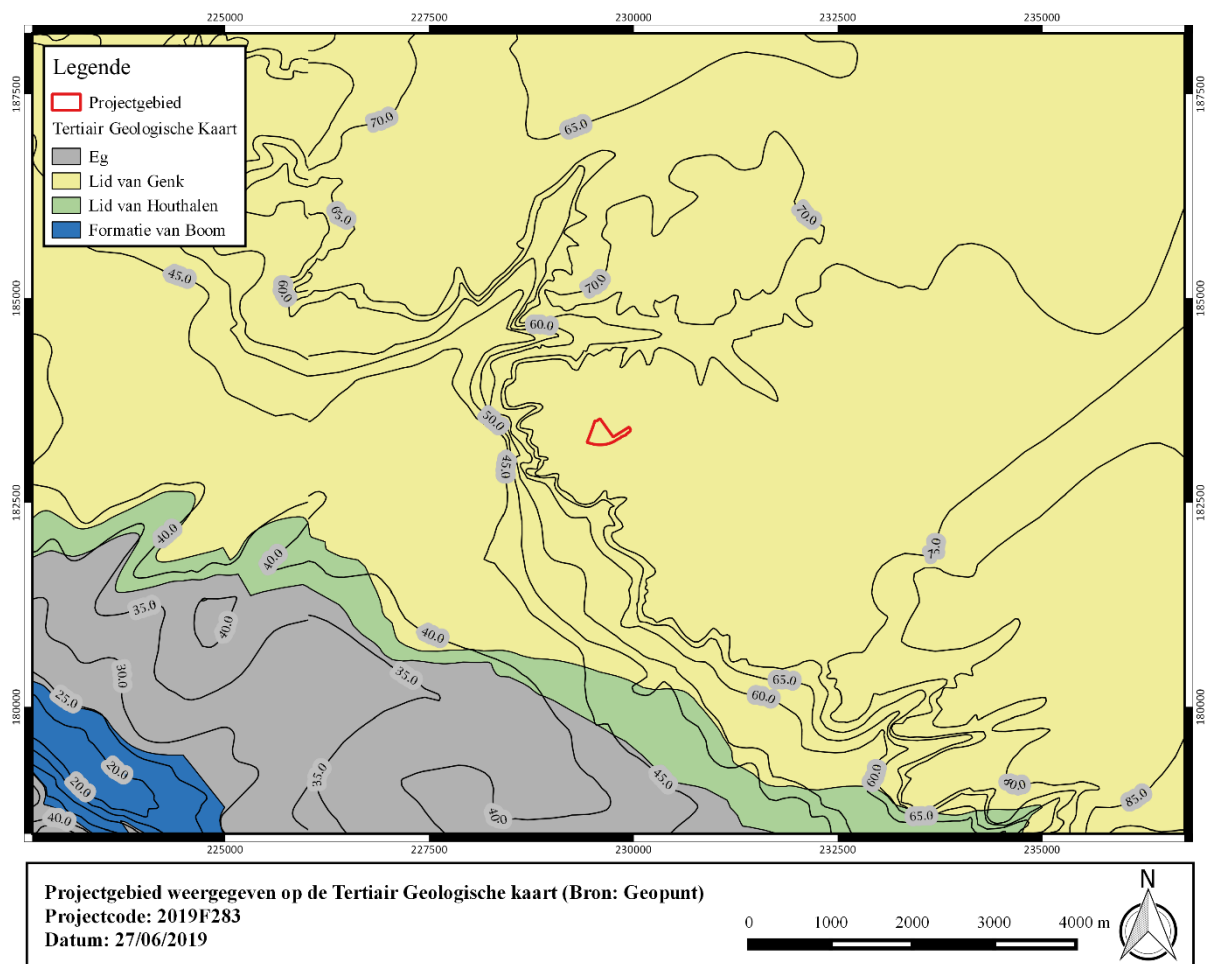

Figuur 11: Hoogteverloop, N-Z en NW-ZO (Bron: Geopunt).

1.4.1.2 Tertiaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Genk** (Formatie van Bolderberg). Het **Lid van Genk** is een continentale afzetting en kan worden opgedeeld in 2 delen: het pakket boven het grind van Opgrimbie en het pakket onder het grind van Opgrimbie. Het pakket onder het grind van Opgrimbie bestaat uit fijne en middelgrove, gelige tot witgrijze zanden met grove glimmers. Er komen enkele lignietlagen voor. Tussen 2 belangrijke lignietlagen komt een tussenpakket voor bestaande uit middelgrove, witgrijze zanden met lignietbrokjes en grove glimmers. Ook enkele bruine kleilensjes alsook kleine schuine gelaagdheid komt voor. Onder de lignietlagen kan verkiezelde kwartsietische zandsteenbanken voorkomen evenals spierwitte zanden, ontdaan van alle ijzeroxides. De voorkomende zware mineralen zijn toermalijn en hoornblende. Het pakket boven het grind van Opgrimbie bestaat uit zeer zuiver wit, middelmatig tot grofkorrelig kwartzand met aan de top licht glauconiethoudend en een kruisgelaagdheid. Echte lignietlagen komen niet voor, doch enkele paarsbruine organisch rijkere laagjes komen voor. Doorheen deze horizont komen nog enkele grindhorizonten en/of grove hoekige kwartsen voor. De zware mineralen zijn 70% zirkoon en 20% toermalijn en metamorfe mineralen.

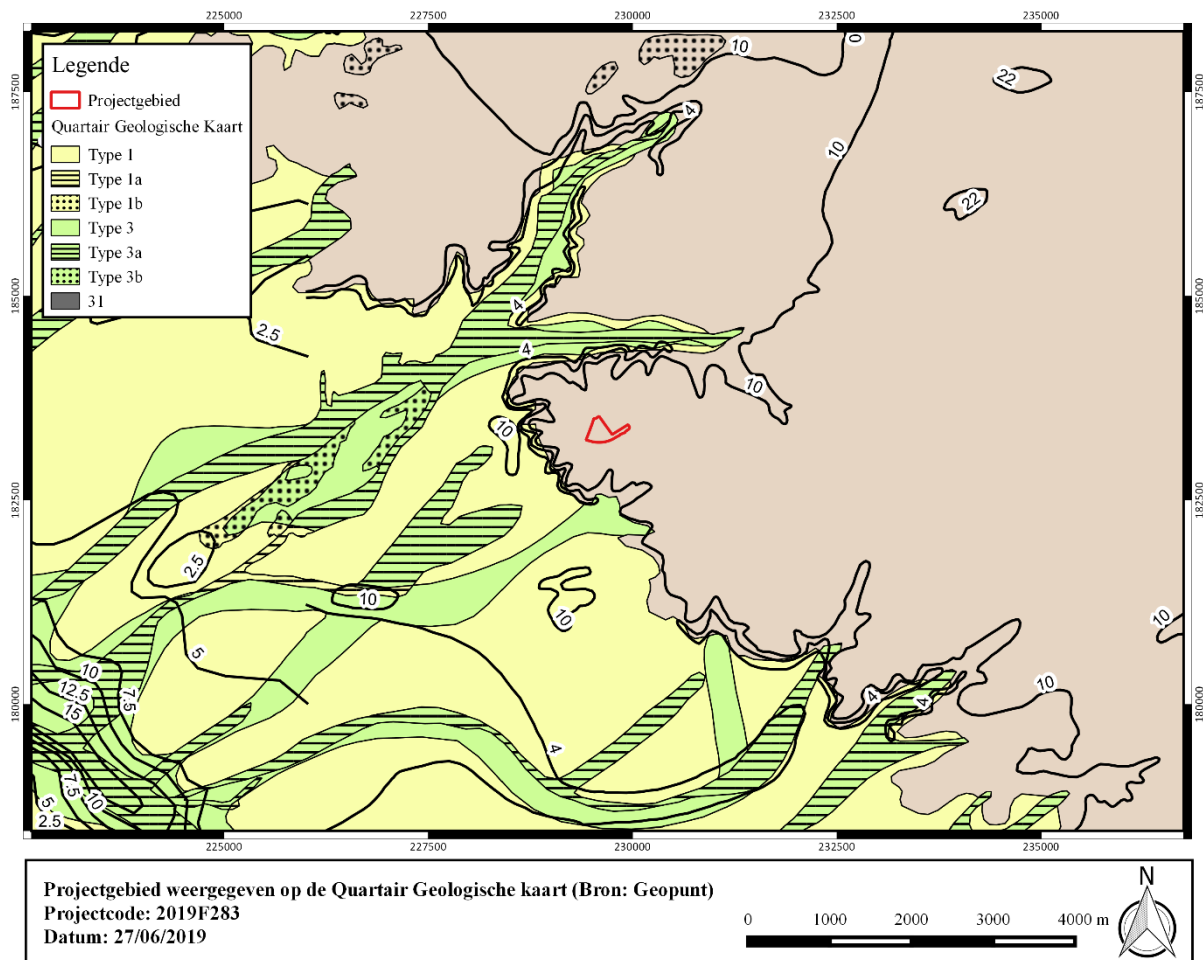

Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.3 Quartaire lithostratigrafie

Het Quartair **31** bestaat uit een top van eolische afzettingen uit het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) en/of het Saliaan (Midden-Pleistoceen) die rust op fluviatiele afzettingen (Maas-sedimenten) van het Cromeriaan (Midden-Pleistoceen) en het Baveliaan (Post-Jaromillo - Vroeg Pleistoceen).

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.4 Bodenvormingsprocessen

Binnen het projectgebied kunnen vijf bodemtypes geconstateerd worden.

Het bodemtype **Zbf** is een droge zandbodem met weinig duidelijke ijzer en/of humus B horizont. Deze droge podzolserie verschilt morfologisch niet van de zeer droge podzolen tenzij door het voorkomen van roestverschijnselen tussen 90 en 120 cm diepte. Onder bos is de bodem heterogeen en humusarm. Onder akkerland heeft men een dikkere humuslaag, terwijl de dikkere humuslaag de betere droge zandgronden vertegenwoordigt.

Het bodemtype **Zbmt** is een droge zandbodem met dikke antropogene humus A horizont. Onder het plaggendeck komt een begraven profiel voor, meestal podzol of een verbrokkelde textuur B. Roestverschijnselen beginnen tussen 90 en 120 cm.

Het bodemtype **Zbgt** is een droge zandbodem met een duidelijke ijzer en/of humus B horizont. Tevens is dit bodemtype niet gleyig. De Zbg gronden zijn droge zandgronden die voorkomen in vlakke streken en die niet excessief ontwaterd zijn. Wanneer de gronden diep vergraven zijn ten gevolge van bosexploitatie zijn de horizonten sterk verweerd en is de oppervlakkige humushorizont sterk gevlekt; onder bos is de bovengrond niet alleen heterogeen maar ook humusarm.

Het bodemtype **Zcg1t** is een matig droge zandbodem met duidelijke ijzer en/of humus B horizont. Deze bodems hebben een grijze bovengrond van wisselende diepte. De textureel contrasterende substraten vertegenwoordigen de onder-Pleistocene afzettingen (klei van de Kempen, grint en zand van Mol), of formaties behorend tot het Diestiaan. Roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90 cm. De waterhuishouding is goed in de winter, maar de gronden zijn droogtegevoelig in de zomer.

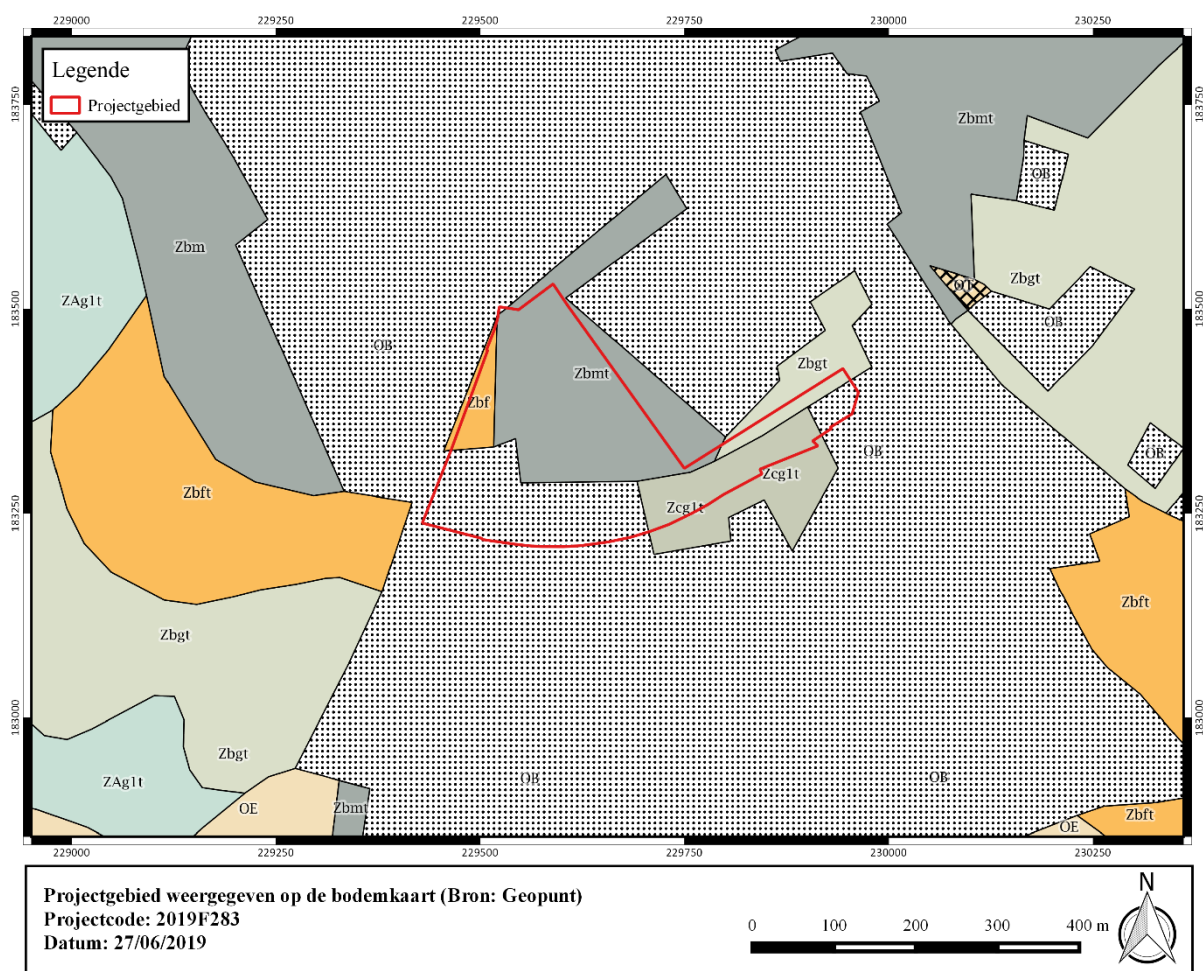
Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Hierdoor is het niet altijd mogelijk de natuurlijke bodem te herkennen.

De bodemkaart geeft op het overgrote deel van het onderzoeksgebied een plaggenbodem weer. Deze antropogene aanrijking is typisch voor de Kempen. Op deze wijze kunnen de schrale zandgronden alsnog een aanvaardbaar agrarisch rendement bereiken. Deze ophoging vindt soms gedurende meerdere eeuwen plaats en kan lokaal delen van het oorspronkelijke bodemprofiel hebben afgedekt waardoor de bewaringscondities m.b.t. artefactensites er uitermate gunstig kunnen zijn.

Op het onderzoeksgebied werden reeds 5 boringen gezet in functie van infiltratieproeven. Hierbij werd geboord tot in de top van de Maasafzettingen, op een diepte van ca. 2 m onder het maaiveld. Het bodemprofiel bestaat uit een relatief dikke bouwvoor met daaronder het eolisch dekzand³.

³ ABO-Consultancy, Infiltratieproeven Bosgebied t.h.v. de Nieuwstraat, 3600 Genk, pp. 23

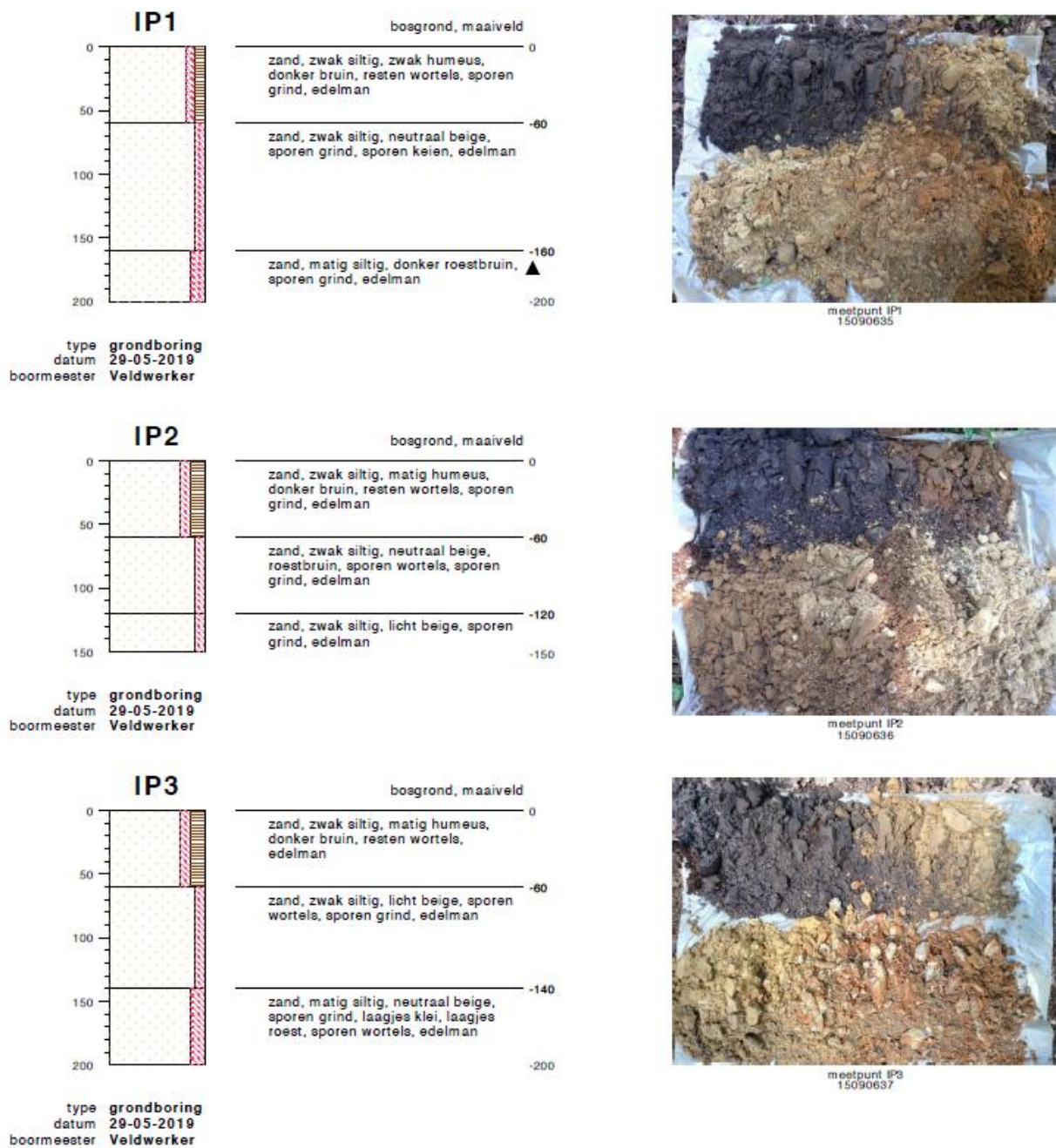
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (Bron: Geopunt).

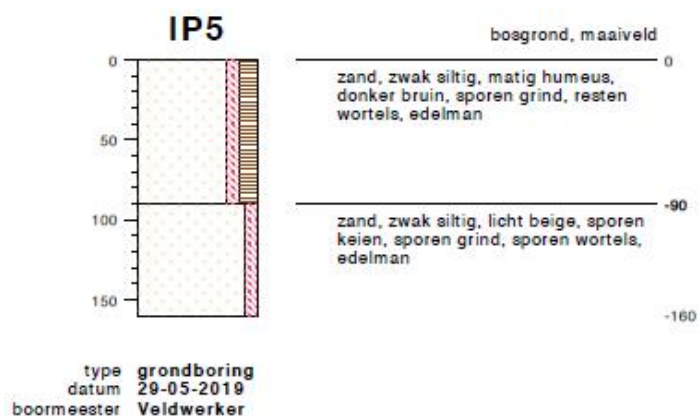
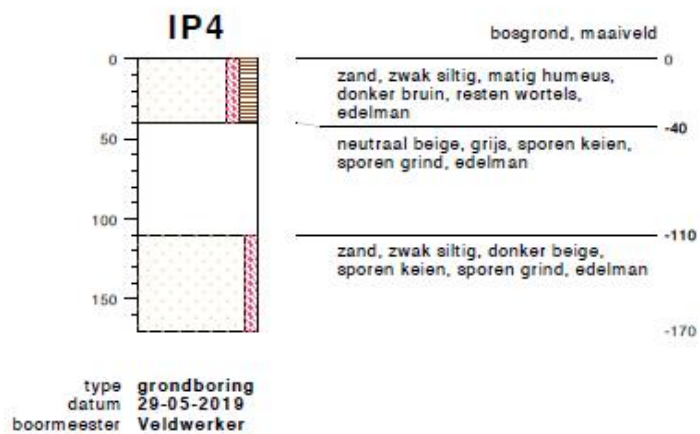
Figuur 16: Situering van de infiltratieproeven (Bron: ABO Consultancy).

Infiltratieproef	Diepte (cm-mv)	Waterpeil (cm-mv)	Doorlatendheid (mm/u)	Doorlatendheid (m/s)
IP1	200	--	4	$1,2 \cdot 10^{-6}$
IP2	150	--	158	$4,4 \cdot 10^{-5}$
IP3	200	--	7	$2,0 \cdot 10^{-6}$
IP4	170	--	53	$1,5 \cdot 10^{-5}$
IP5	160	--	43	$1,2 \cdot 10^{-5}$

Figuur 17: Resultaten infiltratieproeven (Bron: ABO Consultancy).

Figuur 18: Bodemprofielen, schaal 1:50 (Bron: ABO Consultancy).

Figuur 19: Bodemprofielen, schaal 1:50 (Bron: ABO Consultancy).

1.4.2 Historische en archeologische voorkennis

1.4.2.1 Historische context en bekende archeologische vindplaatsen

De eerste vermelding van de naam Genk dateert uit 1016 als *Genecke*. De etymologisch oorsprong van het woord is onzeker. Vermoedelijk is de naam een samentrekking van het Germaanse ‘Ghan’ (persoonsnaam) en het Latijnse ‘-acum’ (woonplaats), of het Germaanse ‘-eck’ (eik). Reeds tijdens de steentijd en de metaaltijden was Genk bewoond. Bewijzen hiervoor zijn vondsten uit het mesolithicum, neolithicum, urnencultuur en de ijzertijd. Sporen van Romeinse bewoning werden echter niet opgemerkt.⁴

In de 8ste eeuw werd Genk vanuit de abdij van Munsterbilzen gekerstend. Vermoedelijk behoorde de stad reeds in de 11de eeuw tot het Graafschap Loon. In de Frankische tijd bestond Genk uit zes nederzettingen: Genk, Winterslag, Langerlo-Camerlo, Gelieren, Waterschei en Sledderlo-Terboekt. Genk had de eerste houten kapel, gezien zijn centrale ligging. Pas in 1312 kreeg Genk zijn definitieve grenzen door een jaarkeur van de graaf van Loon. De graaf van Loon had het begeevingsrecht over As, Genk en Zutendaal, maar schonk in 1304 het recht over Zutendaal aan de abdij van Averbode. Dit recht behoorde vóór de 11de eeuw toe aan de abdis van Munsterbilzen. In 1366 nam het prinsdom Luik het graafschap Loon in eigendom. Loon werd een leengoed. In de daarop volgende eeuwen kreeg Genk te lijden onder plunderingen en branden. Om die reden richtte Genk in de 16de eeuw schansen in, waarbij de inwoners verplicht werden zichzelf te verdedigen door schutten of ‘huyslieden’. De bedoeling was dat de bevolking zich hier kond terugtrekken wanneer vreemde troepen het gebied onveilig maakten. In 1648, tijdens een veldslag van Noord- en Midden-Loon tegen de Lotharingers, lijdten de ‘huyslieden’ een nederlaag. In 1753 kreeg Genk een eigen heer, de Grady de Groenendael. Eind 18de eeuw kreeg Genk de bijnaam Heilig Genk, vermoedelijk te linken aan de gebeurtenissen tijdens de Franse Revolutie. In die periode boden Genkenaren hun priesters bescherming en onderdak. Twee van de vier kerkklokken konden ze veilig stellen, de andere twee werden omgesmolten tot wapentuig door de Fransen.⁵

De Sint-Martinuskerk en het dorp bleven tot 1910 een centraliserende rol spelen op de andere gehuchten. Er werden drie steenkoolmijnen opgericht: Winterslag in 1971, Waterschei in 1924 en Zwartberg in 1925. Tijdens de eerste economische expansie werden deze gedecentraliseerd. Het Albertkanaal, uitgegraven in 1930, fungeerde als transportroute van kolen uit het Kempische bekken naar Luik en als verdedigingslijn tegen een eventuele Duitse inval. Door de bevolkingstoename ontstonden nieuwe wijken met een eigen parochiekerk. Na de sluiting van Zwartberg in 1966 ontstond een industriële ontwikkeling op twee industrieterreinen: Genk-Noord en Genk-Zuid. Dit resulteerde in een aantrekking van enkele grote bedrijven zoals de autofabriek van Ford. Hier ontstonden de nieuwe wijken Sledderlo en Langerlo. Tijdens WOII, in 1944, werd Genk volledig verwoest door een verkeerd uitgevoerd Amerikaans bombardement. Slechts een gedeelte van het vroegere stratenpatroon bleef behouden. Van de oorspronkelijke landbouwgemeente met landelijke vakwerkarchitectuur in de gehuchten bleef vrijwel niks bewaard, buiten enkele versteende hoeves.⁶

⁴ Inventaris Onroerend Erfgoed 2019: *Genk* [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/13855>

⁵ http://www.vilters-vanhemel.be/limburg_genk.html

⁶ Inventaris Onroerend Erfgoed 2019: *Genk* [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/13855>

1.4.2.2 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen

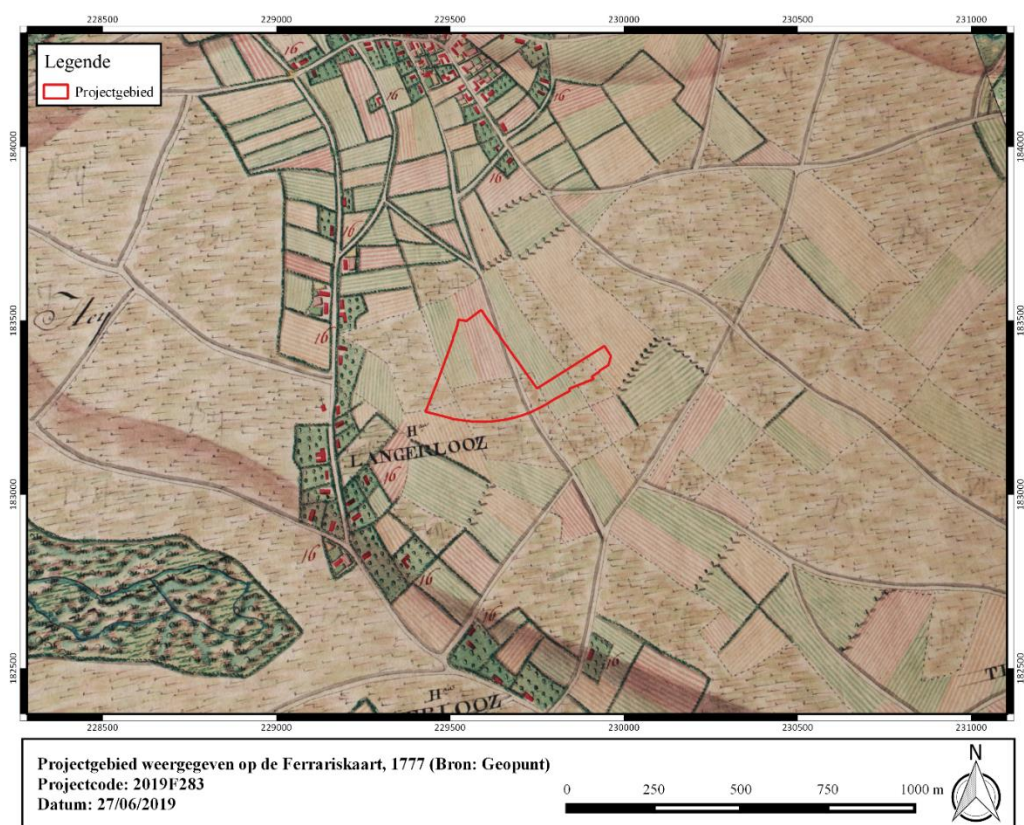
Ter bestudering van het projectgebied worden hieronder een aantal historische kaarten in beschouwing genomen. Deze kaarten zijn momentopnamen doorheen de geschiedenis en verschaffen ons inzicht in de bebouwingshistoriek van het desbetreffende projectgebied. Het plangebied is op meerdere historische kaarten af te lezen. Hieronder worden de Ferrariskaart (1777), de Atlas der Buurtwegen (1840), de topografische kaart Vandermaelen (1846-1854) en de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw (1950-1970) besproken.

Op de kaart van Ferraris is het plangebied deels gekarteerd als akker, deels als heide. Doorheen het onderzoeksterrein loopt een noord-zuid georiënteerde weg. De Nieuwstraat is nog niet op de kaart weergegeven. Precies ten westen van het plangebied situeert zich het gehucht Langeloo. De ruime omgeving van het plangebied bestaat uit een lappendeken van akker en heide. De bebouwing concentreert zich rondom bewoningskernen en de verbindingswegen.

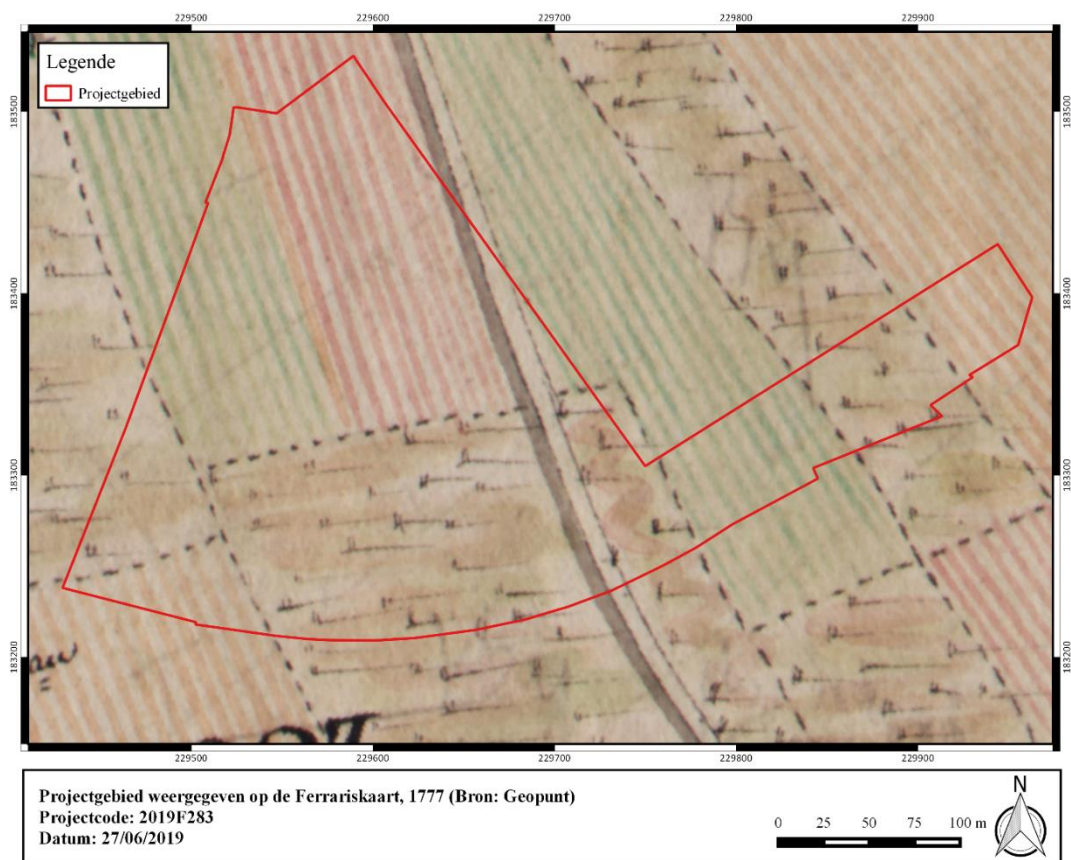
Op de Atlas der Buurtwegen uit 1840 is de weg, die zich op voorgaande kaart binnen het plangebied bevond, verdwenen. Het stratenpatroon op de 19^e-eeuwse kaarten vertoont reeds veel gelijkenissen met de huidige wegenis. De westelijke grens van het plangebied sluit aan bij *Chemin n°22*, de huidige Nieuwstraat. Het projectgebied omvat meerdere percelen. Op de topografische kaart van Vandermaelen uit 1846-1854 is binnen de contouren van het onderzoeksgebied nog steeds geen bebouwing zichtbaar. Centraal binnen het plangebied wordt bebost terrein weergegeven.

Het terrein bestaat op de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw (1950-1970) deels uit bos en deels uit grasland. In het westelijk deel van het plangebied situeren zich een aantal gebouwen die gedeeltelijk bewaard zijn. Aansluitend ten oosten van het plangebied is het kerkhof tot ontwikkeling gekomen.

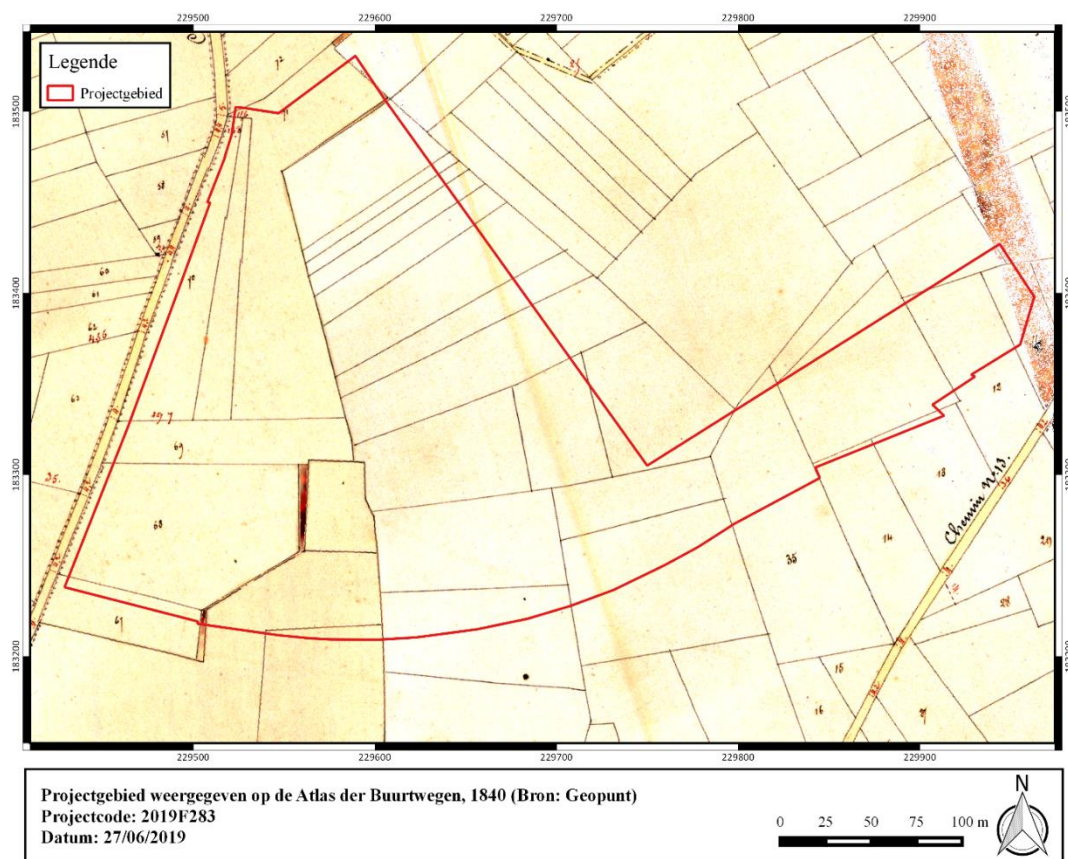

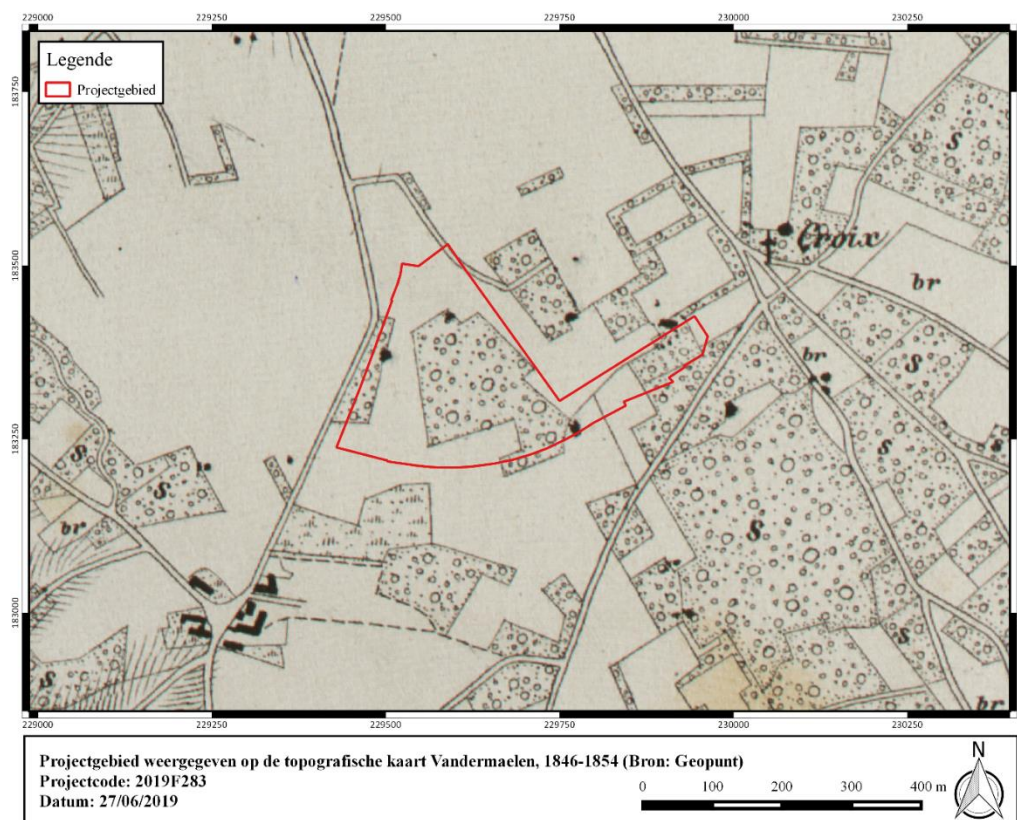
Figuur 20: Projectgebied en omgeving weergegeven op de Ferrariskaart, 1777 (Bron: Geopunt).

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1777 (Bron: Geopunt).

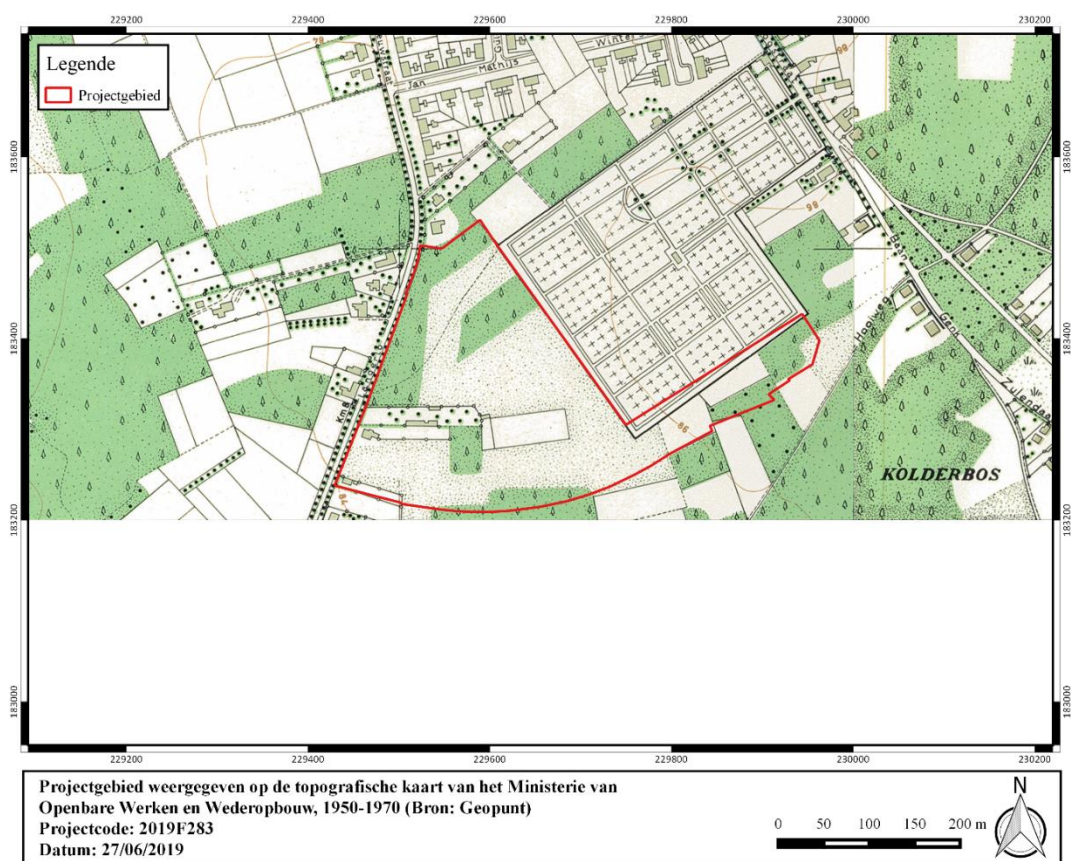

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, 1840 (Bron: Geopunt).

Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart Vandermaelen, 1846-1854 (Bron: Geopunt).

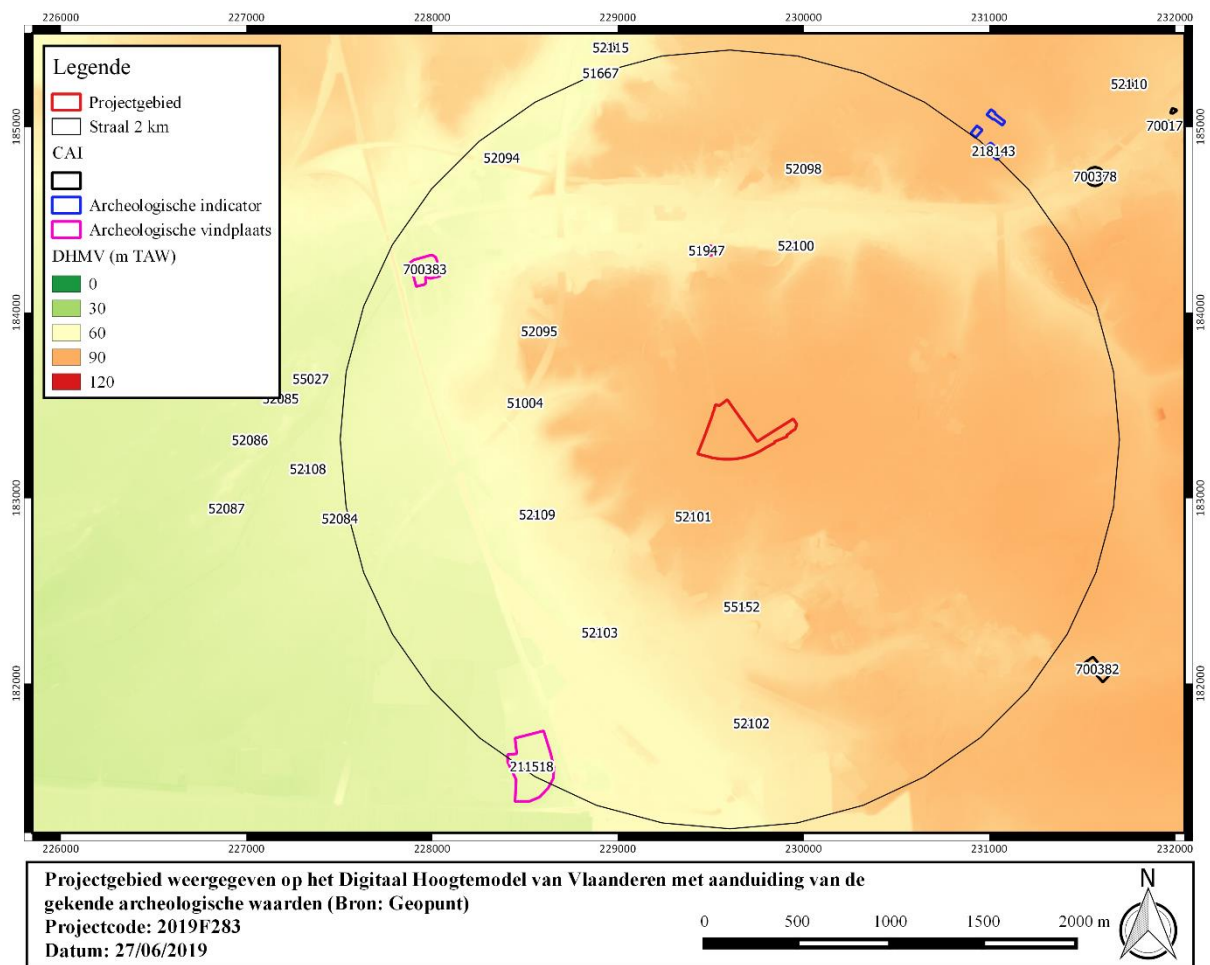

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970 (Bron: Geopunt).

1.4.2.3 Overzicht van de gekende archeologische waarden

Gedocumenteerde archeologische sites zijn eerder schaars in de omgeving. Naar alle waarschijnlijkheid weerspiegelt dit eerder een gebrek aan onderzoek en niet zozeer een lage archeologische verwachting. Ter hoogte van het Genkse centrum werden bij verschillende onderzoeken resten in kaart gebracht vanaf de Romeinse periode. Relevanter voor het onderzoeksgebied is echter het grote aantal toevalsvondsten die wijzen op menselijke aanwezigheid tijdens het meso- en neolithicum. Hierbij werd een groot aantal artefacten in kaart gebracht. Hoewel dit allen relatief oudere waarnemingen betreft, waarvan de betrouwbaarheid van de interpretatie soms twijfelachtig kan zijn, wijzen deze vondsten desalniettemin op een relatief hoge trefkans inzake vindplaatsen uit de steentijden. Daarnaast kan op basis van de gekende waarden evenzeer uitgegaan worden van sporen van middeleeuwse bewerking of artisanale activiteiten. Sporen uit oudere perioden vallen uiteraard niet uit te sluiten.

Figuur 25: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

Opgraving

51947	Opgraving (1956, 2000); NK: 15 m Romeinse tijd: dakpannen, sporen van verbrande eikenhouten kist met erin een deel van een molensteen uit lavasteen. Karolingische periode: bijzettingen die verband houden met de pre-romaanse zaalkerk. Het gaat om in het zand uitgehaalde rechthoekige kuilen, waarbij het hout van de kisten vergaan is. Daarnaast nog schaarse overblijfselen van een primitieve kapel (pre-romaans) in hout en leem. Volle middeleeuwen: stenen pre-romaans zaalkerkje. Hiervan bleven de funderingen bewaard. Er werden een vierkante westtoren en twee zijbeuken uit in de 12de eeuw toegevoegd. Daarna, in de 13de eeuw, werd het romaanse koor door een polygonaal gotisch koor vervangen en grepen er ook veranderingen plaats in de beuken. In 1437 werd de vroegere toren vervangen door een massieve toren. Nieuwe tijd: voor 1635 brandde de kerk af. Er werd een nieuwe gotische kerk gebouwd. Midden 18de eeuw worden belangrijke herstellingen uitgevoerd (de zijbeuken worden gedeeltelijk afgebroken en hersteld). 19de eeuw: in 1858 werden koor en schip vervangen door een bakstenen kerk, in neogotische stijl. Alleen de oude gotische toren bleef bewaard. 20ste eeuw: in 1884 en 1906 werden herstelling uitgevoerd aan de toren. In 1944 werd de kerk vernield door een luchtbombardement. Kort nadien werd ze volledig afgebroken. Naar de plannen van architect M. De Paepe werd in 1950-1953 een nieuwe kerk opgericht. Bron: Claassen A., 1984. Het vroege christendom in onze streken. De oudste kerken. De Willibrordus-kapel te Herent-Neerpelt en Gruitrode-Muisven, Limburg 63.
700383	Opgraving (1973); NK: 150 m 16de eeuw: schans, ontstaan tussen ca. 1595 en 1598, oudste vermelding in 1598. Bron: Dieltiens H., 1974. Schansennummer. Heidebloemke, 33-2.

Mechanische prospectie

211518	Mechanische prospectie (2013); NK: 15 m Nieuwe tijd: greppels en kuilen. De greppels flankeerden twee dreven, waarvan er 1 een verhard wegdek had.
--------	--

	Bron: Steegmans J. & Driesen P., 2014. Prospectie met ingreep in de bodem aan de Kanaaloever te Genk, Aron-rapport 197.
218143	Mechanische prospectie (2017; NK: onbepaald. Negatief proefsleuvenonderzoek. Bron: De Langhe H., Hoebreckx M. & Driesen P., 2017. Archeologienota Genk, Richter. Ontwikkeling verkaveling. ARON rapport 400, Tongeren.

II. Archeologische indicatoren

Toevalsvondst

51004	Toevalsvondst (1903); NK: 150 m Midden-neolithicum: gepolijste bijl met oranjebruine patina. Bron: Bauwens-Lesenne M., 1968. Bibliografisch repertorium der oudheidkundige vondsten in Limburg (vanaf de vroegste tijden tot aan de Noormannen), Oudheidkundige repertoria. Reeks A. Bibliografische repertoria VIII, 78.
51667	Toevalsvondst (1895); NK: 250 m IJzertijd: haard waarop ijzererts zou gesmolten zijn, aardewerk. Bron: Bauwens-Lesenne M., 1968. Bibliografisch repertorium der oudheidkundige vondsten in Limburg (vanaf de vroegste tijden tot aan de Noormannen), Oudheidkundige repertoria. Reeks A. Bibliografische repertoria VIII, 83.
52095	Toevalsvondst (eind 19 ^{de} eeuw); NK: 250 m Midden-neolithicum: gepolijste bijl, enkele pijlpunten onder een hoop door vuur aangetaste stenen. Bron: Dieltiens H.J., 1968. Genk tijdens de Prehistorie, Het Oude Land van Loon 23, 155-168.
52100	Toevalsvondst; NK: 150 m Midden-neolithicum: bruin gepolijst bijltje. Bron: Dieltiens H.J., 1968. Genk tijdens de Prehistorie, Het Oude Land van Loon 23, 155-168.
52101	Toevalsvondst (1893); NK: 150 m Neolithicum: gepolijst bijltje.

	Bron: Dieltiens H.J., 1968. Genk tijdens de Prehistorie, Het Oude Land van Loon 23, 155-168.
52102	Toevalsvondst (1903); NK: 250 m Steentijd: natuursteen (grote groep grote stenen, resten van een prehistorische megaliet?). Midden-neolithicum: langs beide zijden bewerkte dolk, gebroken gepolijste bijl. Bron: Bauwens-Lesenne M., 1968. Bibliografisch repertorium der oudheidkundige vondsten in Limburg (vanaf de vroegste tijden tot aan de Noormannen), Oudheidkundige repertoria. Reeks A. Bibliografische repertoria VIII, 83-84.
52109	Toevalsvondst (ca. 1900), NK: 250 m Neolithicum: pijlpunt in lichtgrijze silex, afslagen. Bron: Dieltiens H.J., 1968. Genk tijdens de Prehistorie, Het Oude Land van Loon 23, 155-168.
55152	Toevalsvondst (1940); NK: 150 m Steentijd: strijdhamer uit phtaniet/diotisch gesteente; de hamer is gepolijst en doorboord. Bron: Gobert T., 1906. Découvertes d'Antiquités préhistoriques en Campine, in: Chronique Archéologique Liègeoise, 1, 1906, pp 62-63 (met schets).

Onbepaald

52094	Onbepaald (1900); NK: 150 m Mesolithicum: verschillende kernen en een grote hoeveelheid silexafslag. Bron: Dieltiens H.J., 1968. Genk tijdens de Prehistorie, Het Oude Land van Loon 23, 155-168.
52098	Onbepaald; NK: 250 m Neolithicum: grote afslagen uit vuursteen. Bron: Dieltiens H.J., 1968. Genk tijdens de Prehistorie, Het Oude Land van Loon 23, 155-168.
52103	Onbepaald; NK: 250 m Neolithicum: pijl en lanspunt.

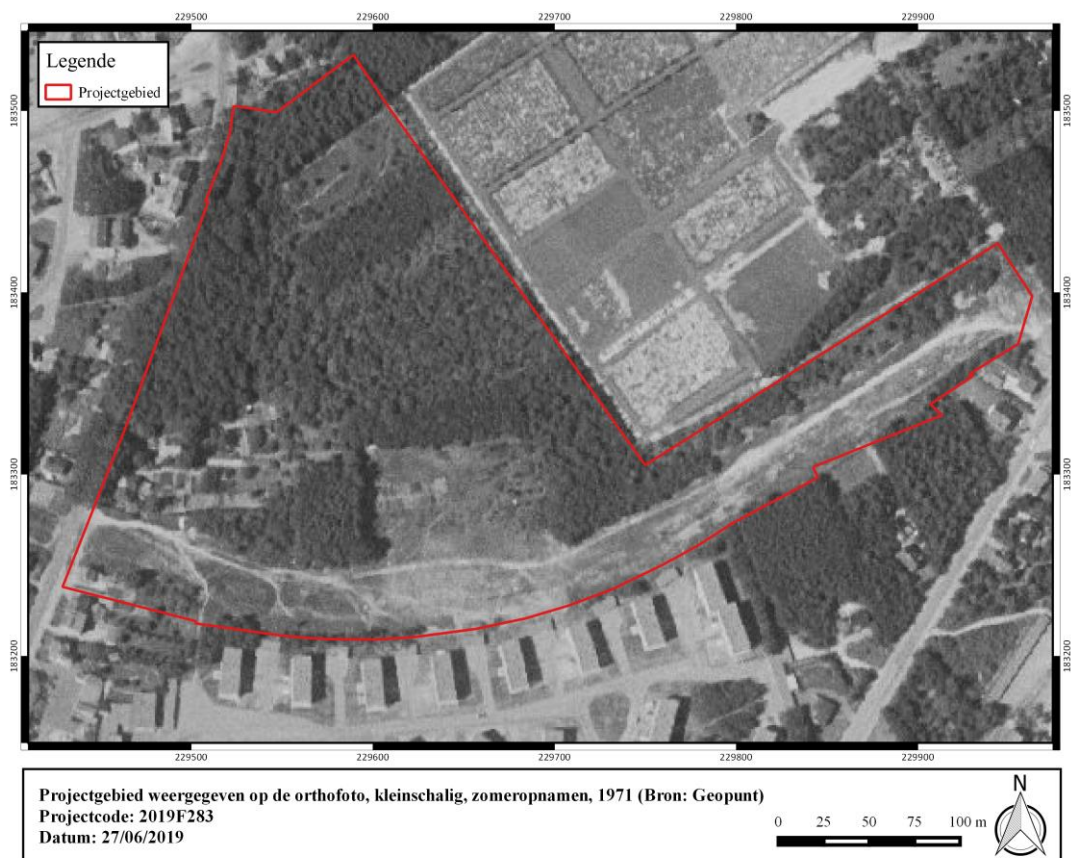
	Bron: Dieltiens H.J., 1968. Genk tijdens de Prehistorie, Het Oude Land van Loon 23, 155-168.
--	--

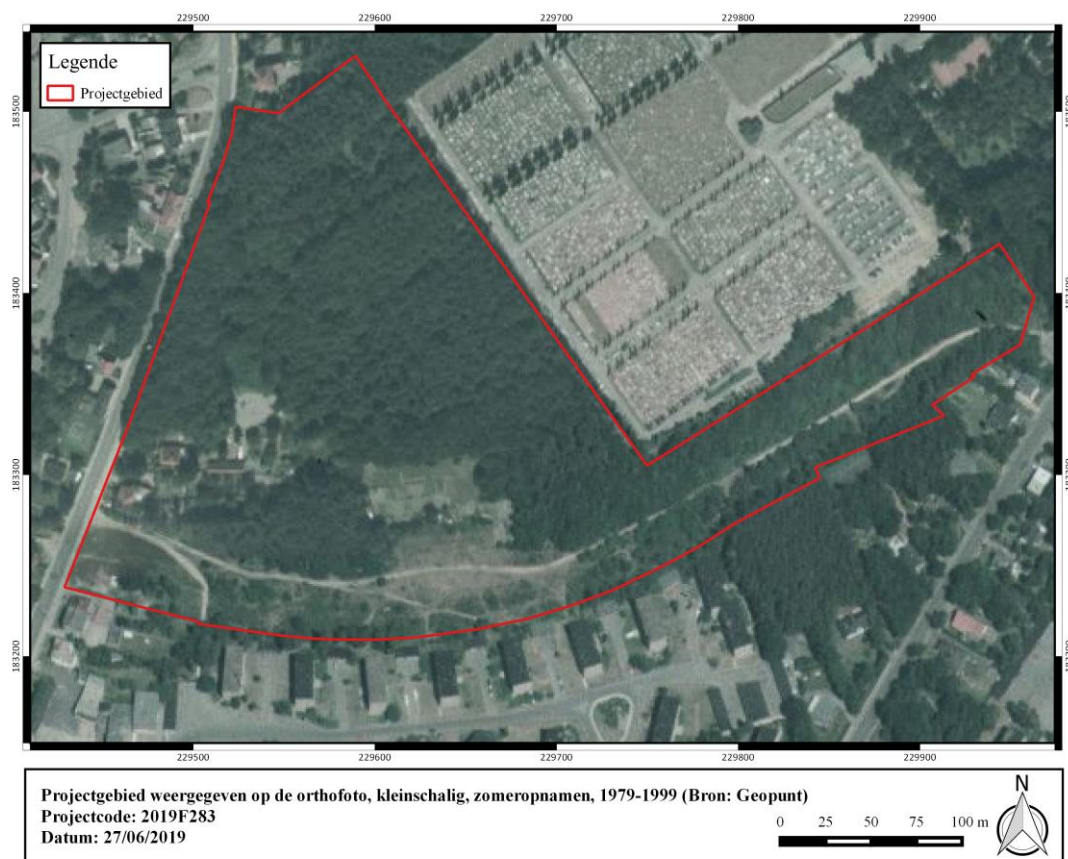
1.4.2.4 Huidige gebruik en verstoringen

Het projectgebied is doorheen de jaren op enkele luchtfoto's vastgelegd. De orthofotosequentie geeft een beperkte evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contour van het plangebied gedurende de laatste decennia.

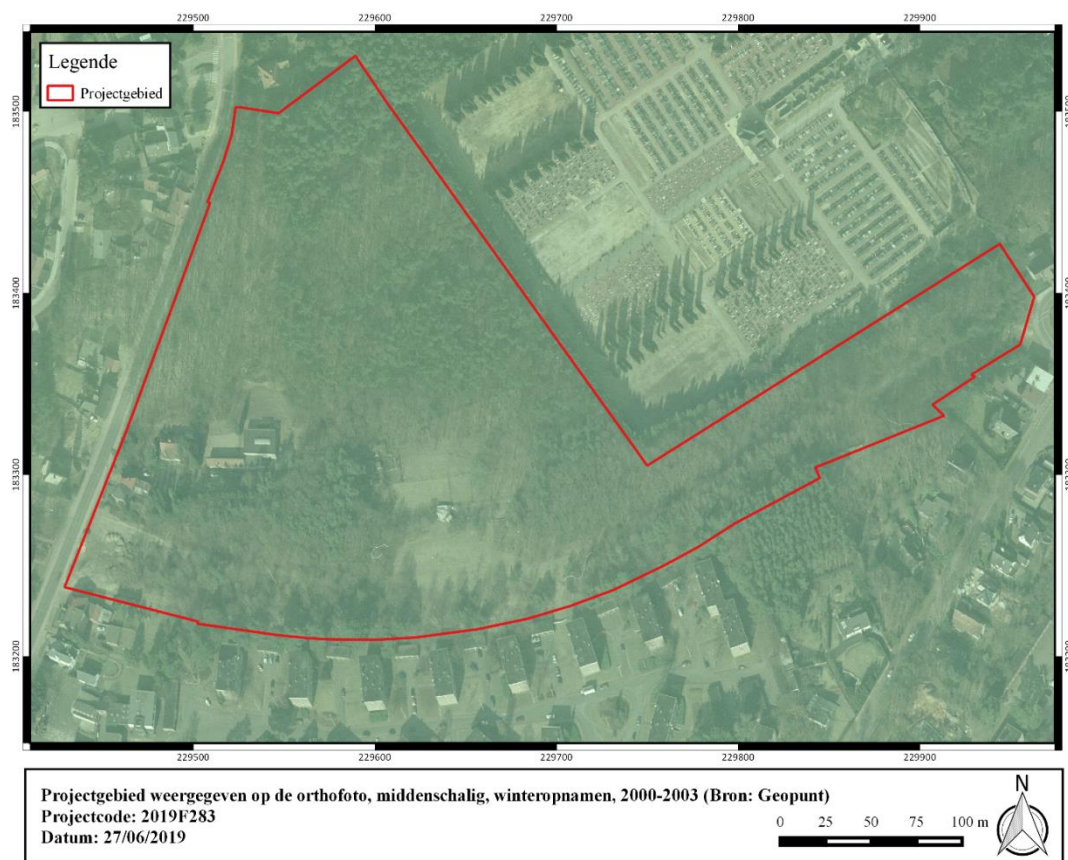
De eerste beschikbare luchtfoto dateert uit 1971. In deze periode is het onderzoeksgebied deels bebouwd (ca. 830 m²). Deze gebouwen bevinden zich in het zuidwesten van het plangebied. In het zuiden is een onverharde zandweg zichtbaar die de Nieuwstraat met de Hooiweg verbindt. Het overige gedeelte van het plangebied is ingenomen door bos en grasveld. Geleidelijk aan verdwijnt de zandweg in het zuiden en neemt het bosareaal binnen de projectgrenzen verder toe.

Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

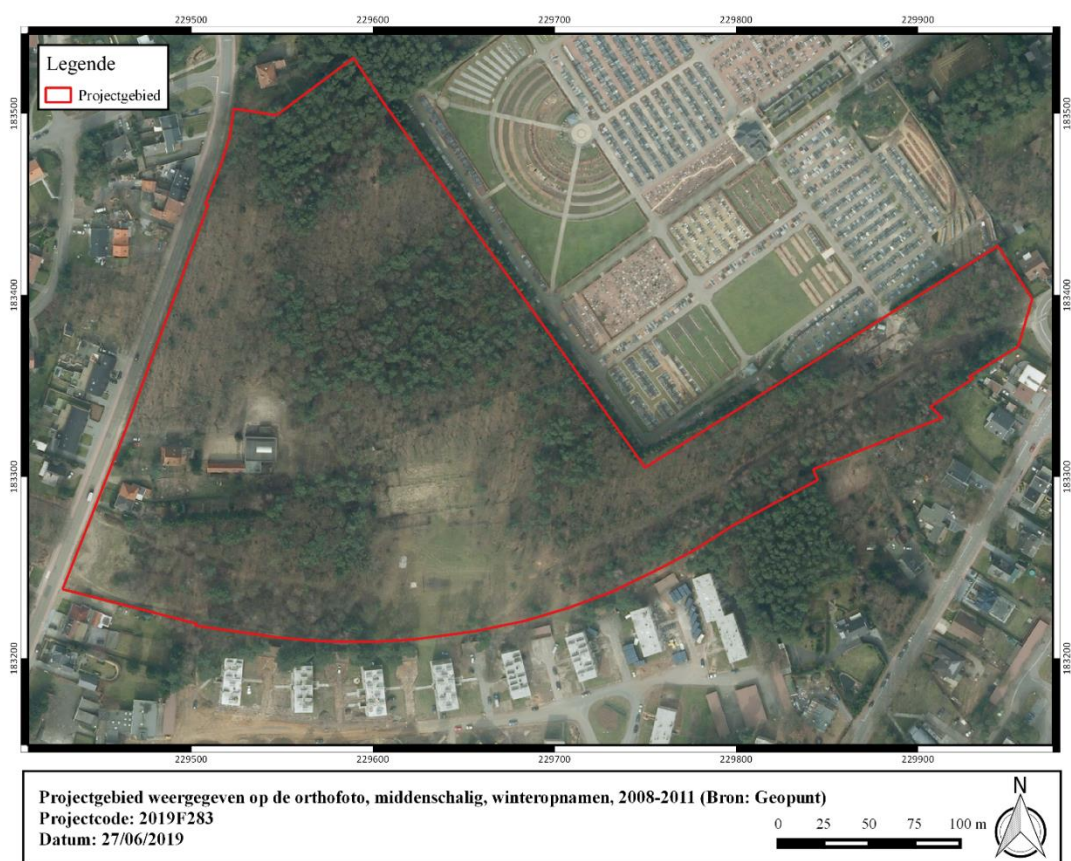

Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1999 (Bron: Geopunt).

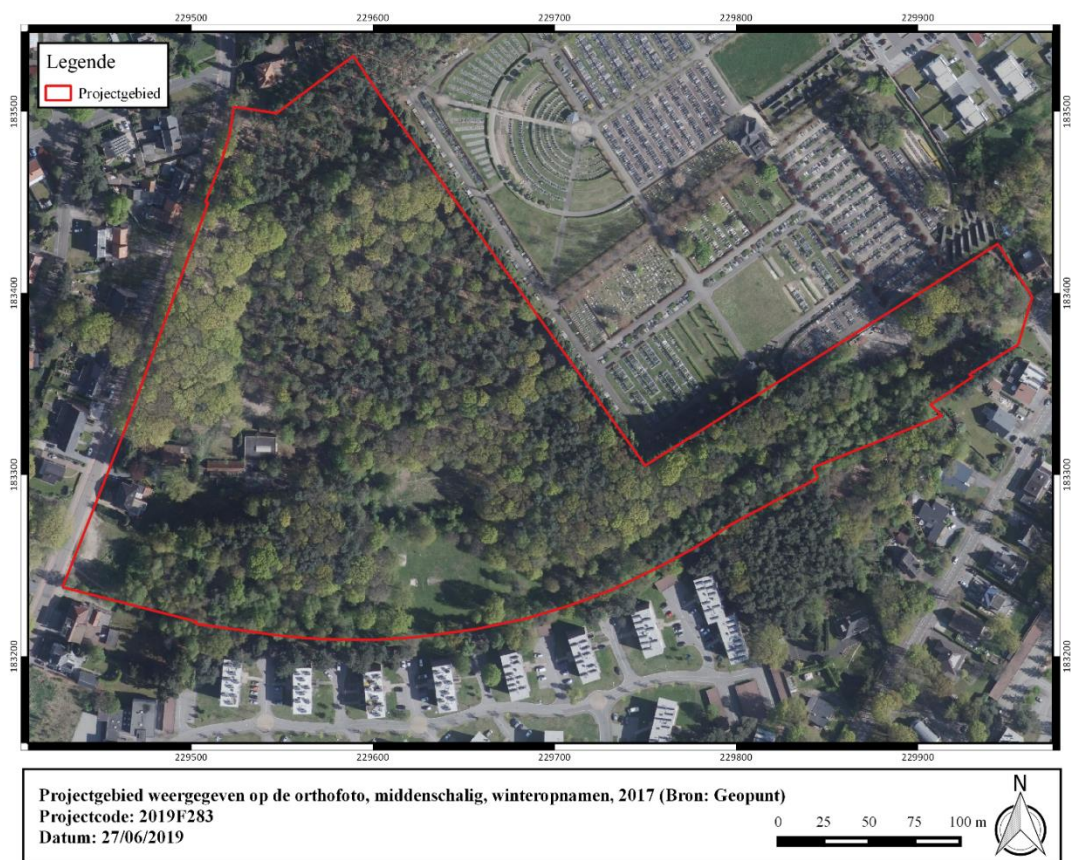

Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 30: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.5 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een verkaveling met ondergrondse parkeerinfrastructuur aan de Nieuwstraat te Genk. Het volledige projectgebied is ca. 7,7 ha groot, de geplande werken omvatten een oppervlakte van ca. 3,25 ha. Binnen de contour van de geplande werken is ca. 600 m² bebouwd, het overige deel van het onderzoeksgebied is in gebruik als bos. In het kader van de geplande ontwikkeling wordt de aanwezige bebouwing gesloopt (600 m² van 830 m²) en een deel van de aanwezige bomen geroid (1,85 ha). In combinatie met de nieuwe ontwikkeling dienen nieuwe paden aangelegd te worden over een oppervlakte van ca. 4983 m². Hiertoe dienen geen bomen geroid te worden.

Landschappelijk gezien is Genk gelegen op het Limburgs Laagplateau dat in het oosten wordt ingesneden door de Maasvallei en in het zuid(westen) door de vallei van de Demer waarin ook het Albertkanaal, dat Luik met Antwerpen verbindt, loopt. Ten noorden van het onderzoeksgebied stroomt de Dorpsbeek westwaarts richting de Stiemer. De Quartairgeologische kaart geeft aan dat het profiel bestaat uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen die rusten op een sokkel van Maasafzettingen van wisselende samenstelling uit het midden- en vroeg-Pleistoceen. De bodemkaart geeft op het overgrote deel van het onderzoeksgebied een plaggenbodem weer. Deze antropogene aanrijking is typisch voor de Kempen. Op deze wijze kunnen de schrale zandgronden alsnog een aanvaardbaar agrarisch rendement bereiken. Deze ophoging vindt soms gedurende meerdere eeuwen plaats en kan lokaal delen van het oorspronkelijke bodemprofiel hebben afgedekt. Op het onderzoeksgebied werden reeds 5 boringen gezet in functie van infiltratieproeven. Hierbij werd geboord tot in de top van de Maasafzettingen, op een diepte van ca. 2 m onder het maaiveld. Het bodemprofiel bestaat uit een relatief dikke bouwvoor met daaronder het eolisch dekzand⁷.

De cartografische bronnen wijzen op een open en ruraal karakter van het onderzoeksgebied en de omgeving. De Ferrariskaart geeft aan dat de historische kern van Genk gelegen is binnen uitgestrekt heidegebied. Dit heidegebied komt pas vanaf de middeleeuwen tot ontwikkeling door grootschalige ontbossing en overbegrazing. Vanwege de schrale zandgronden was het gebied minder geschikt voor landbouw en werd de bodem verrijkt met plaggen. Het onderzoeksgebied is gelegen ten zuiden van de historische kern van Genk. De kaart van Ferraris geeft aan dat het terrein in gebruik is als akker. Op de 19^e-eeuwse kaarten is dit agrarisch gebruik niet langer herkenbaar. De Vandermaelenkaart geeft aan dat zich binnen het onderzoeksgebied percelen bos bevinden. Enkel op de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw is bebouwing waar te nemen. Het betreft 2 gebouwen in het zuidwesten van het onderzoeksgebied. Het overige deel van het terrein ligt braak of is in gebruik als bos. Op het terrein ten oosten van het onderzoeksgebied is de stedelijke begraafplaats in gebruik genomen. De orthofotosequentie geeft aan dat het terrein de voorbije decennia in hoofdzaak werd gebruikt als bos. Er is een geleidelijke toename van het bosareaal waar te nemen.

Gedocumenteerde archeologische sites zijn eerder schaars in de omgeving. Naar alle waarschijnlijkheid weerspiegelt dit eerder een gebrek aan onderzoek en niet zozeer een lage archeologische verwachting. Ter hoogte van het Genkse centrum werden bij verschillende onderzoeken resten in kaart gebracht vanaf de Romeinse periode. Een groot aantal toevalsvondsten wijst eveneens op menselijke aanwezigheid tijdens het meso- en neolithicum. Hierbij werd een groot aantal artefacten in kaart gebracht. Hoewel dit allen relatief oudere waarnemingen betreft, waarvan de betrouwbaarheid van de interpretatie soms twijfelachtig kan zijn, vormen ze toch een significante indicatie. Daarnaast wijzen de gekende waarden op

⁷ ABO-Consultancy, Infiltratieproeven Bosgebied t.h.v. de Nieuwstraat, 3600 Genk, pp. 23

landbewerking en artisanale activiteiten tijdens de middeleeuwen. Sporen uit oudere perioden vallen uiteraard niet uit te sluiten.

Op basis van de landschappelijke informatie, de cartografische bronnen en de gekende archeologische indicatoren kan uitgegaan worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. Het bureauonderzoek heeft vooralsnog geen argumenten aan het licht gebracht waardoor aangenomen kan worden dat het terrein vrij is van archeologische resten. Het terrein is niet gelegen binnen een gradiëntzone waardoor de verwachting inzake artefactensites minder hoog is. Op basis van de beschikbare gegevens dient echter wel uitgegaan te worden van een trefkans inzake resten van bewoning, begraving of andere activiteiten in de vorm van bodemsporen. De meest geschikte onderzoeksmethode is een proefsleuvenonderzoek.

2 Bibliografie

ABO CONSULTANCY, *Infiltratieproeven, Bosgebied t.h.v. Nieuwstraat te 3600 Genk, Skyline Europe NV*, juni 2019, Hasselt.

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2019: Genk [online], <https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13855> (geraadpleegd op 1 juli 2019).

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

VAN RANST, E. & SYS, C., 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*. Universiteit Gent.

